

SLÄKT-FORSKAR-NYTT

Föreningen för
Datorhjälp i Släktforskningen
DIS

Motto: Släktforskning i tiden

ISSN-0349-4721

Meddelande nr 16

(c)

April 1984

NYTT ÅR NYA TAG

Datorintresset ökar alltmer bland släktforskarna.

Allt fler inser att datorn är ett hjälpmedel, som man direkt kan ha nytta av, inte bara på sikt utan nu med det samma för att skriva rent de anteckningar om släkten man efter mycken möda fått fram och vill ha snyggt utskrivna i tabeller och an- eller släkttavlor med register till. Det är inte bara ett hjälpmedel för att på längre sikt hålla reda på släkten, det är också ett utskriftshjälpmedel - ett specialiserat ordbehandlingsystem av värde inte bara för den enskilde släktforskaren utan även för släktföreningar.

I Finland bildas en parallellorganisation till DIS, som vi önskar lycka till och hoppas på ett gott samarbete med.

I Stockholm är datorintresset stort. Vi var där och berättade om DISGEN i början av januari inför ett 90-tal släktforskare - DIS-medlemmar och andra intresserade - och höll senare en kurs i DISGEN med 18 deltagare. Curt Sederlin har på allt sätt hjälpt oss i Stockholm och vi är honom ett stort tack skyldig. De ledande i Stockholm ser nu ut att gå sina egna vägar, men vill våra DIS-medlemmar gå sammani en lokal klubb, står vi fast vid vad vi tidigare sagt om att vi vill stödja dem.

Ett förtiotal DISGEN-program har nu gått ut till medlemmarna. Många håller säkert på att plocka in sin släkt och en del gör säkert kompletterande program. Skriv gärna och berätta om erfarenheter och alla nya program.

Diskussionen om dator har bränt till. Vi har valt ABC-datorerna här i DIS och vi tror fortfarande på dem. De har visat sig vara bra datorer och fullt tillräckliga för våra släktforskningsbehov. Vi har goda program till dem. Motiv för andra datorer är i något fall priset. Vid jämförelse finner man att särskilt diskettenheten kan verka dyr i jämförelse med andras. I Finland verkar prisenivån ligga högre än här och dessutom är ABC 80 svår att få tag i. Vi hoppas därför på prissänkningar både här och i Finland så att ABC-datorerna kan även prismässigt bättre konkurrera. Vad kan Luxor åstadkomma?

Vi för f n diskussioner med ett studieförbund för att få en överenskommelse om att våra medlemmar skall få utnyttja deras ABC-datorer på icke kurstid och även att de skall hjälpa till med kurser i DISGEN. Vi vet ännu inte vad som kan åstadkommas men hoppas på ett gott resultat. De av våra medlemmar som skulle kunna tänka sig att utnyttja ett sådant erbjudande, kontakta Lars Blomberg.

På årsmötet togs upp en diskussion om register till an- och släkttavlor. Olof Cronsjö har tagit upp detta men pekar också på det önskvärda att få bättre grepp om hembygdslitteraturen. Vår danske medlem Kaj Albertsson har

i senaste numret av Personalhistorisk Tidskrift (dansk) tagit upp ämnet, redovisar vad som gjorts i Tyskland under många år och föreslår en handlingslinje i Danmark. Jag hoppas på fler synpunkter och att vi här i Sverige skall kunna åstadkomma något.

Datoranvändning i släktforskningen är ett kraftfullt hjälpmedel. Det finns därför anledning att se över de ännu oskrivna etiska normer vi släktforskare har gällande behandling av personuppgifter i släktforskningen och få dem på prant. Vem är intresserad och vill hjälpa till ?

Folkbiblioteksutredningen har nu avlämnat sitt slutbetänkande med bl a förslag för bibliotekens släktforskarservice.

Är diskussion av släktforskningens framtida inriktning - mål och medel tabu ? Trots att alla inser behovet av en gemensam organisation för hela landet - en ny, frisk och fräsch organisation som kopplat loss ifrån det gamla - förekommer ingen som helst sakdiskussion i släktforskarnas medlemsblad.

Med den ökade betoningen i släktforskningen av "köttet på bena" fjärrmar sig släktforskaren alltmer från den rena genealogin. Då blir det till sist lika naturligt för släktforskaren att knyta an till hembygdsrörelsen som till en genealogisk riksförening. En släktforskarförening i Västergötland har nu tagit steget att ansöka om fullvärdigt medlemskap i Västergötlands Hembygdsförbund. En föregångare ?

För att öka medlemskontakten och ge medlemmarna bättre möjlighet att komma in i datoranvändningen

- erbjuder sig två flygande bröder i styrelsen att under sommaren/eftersommaren flyga upp till Norrland på veckohelg och visa och berätta om DISGEN-användning.
- erbjuder sig sekr att ta fram utskriften till an/släkttavlor med DISGEN för medlemmar
- ordnas under maj/juni datastugor och workshops 5 onsdagar i klubblokalen i Linköping
- har tagits upp förslag om sympo-siedag/dagar i slutet av okt här i Linköping på temat dator-

er och släktforskning (synpunkter på och intresse för detta önskas senast 15 juni till sekr)

För att ytterligare underlätta för de icke datorvana släktforskarna att komma igång med datoranvändning tror jag det skulle vara bra med en fadderverksamhet. Är det några som är intresserade av att ställa upp som faddrar ?

PO

+ + + + + + + + + +

DISGEN - KURS I STOCKHOLM

Veckoslutet 21-22 januari hölls en kurs i DISGEN i Kärrtorps gymnasium i Stockholms södra förorter. Kaj Isaksson hade än en gång vänligt ställt upp och hjälpt oss med sin utmärkta utrustning för datorundervisning. Han hade nio kompletta utrustningar ABC 80, vilka vår kurs fick disponera. Förutom dessa hade han precis fått installerat en grupp nya ABC 80 - sex st - vilka arbetade mot ett gemensamt större minne på 10 Mb. I detta system arbetade var och en med login och lösen, som i ett stort datorsystem. Det var roligt att se denna utveckling och kanske särskilt att den baserades på ABC 80 - vår dator.

Kursen samlade 18 deltagare, vilket innebar två deltagare per apparat. Av deltagarna hade två redan DISGEN. Tio hade ingen datorvana. Deltagarna var:

Inger Aspelin-Fredriksson, Olle Bivrin, Kurt Eklöf, Ulla Britta Elm-gren, Torgny Forsberg, Folke Franzon, Stig Geber, Peter Heimbürger, S Olof Hellman, Börje Hellström, Birgitta Håfors, Mats Jakobsson Örebro, Bo Larsson, Jan Leijd, Gunnel Mellstrand, Sture Nyberg, Erik Rosstorp och Eva Wejdling - samtliga DIS- medlemmar.

På lördagens program stod först en introduktion till DIS, datorn ABC 80 och datalagen. Sedan följde en översikt av DISGEN och förberedelse till

inmatning av släktuppgifter enligt givet exempel. Efter lunch matades släktuppgifterna in på flexskiva, uppgifterna kontrollerades och fel rättades.

På söndag gjordes utskrifter av an- och släkttavlor på grundval av inmatade uppgifter. Register framtoogs. På eftermiddagen togs upp säkerhetskopiering, packning av data mm.

I avslutande diskussion framfördes tack till kursledningen samt särskilt tack till Kaj Isaksson, som stått för lokal och utrustning och Curt Sederlin, som arbetat hårt för att få kursen till stånd och hjälpt oss på alla sätt. Avslutningsvis inbjöd Kaj Isaksson kursdeltagarna att få komma tillbaka och använda hans ABC 80 för inmatning av släktuppgifter.

PO

+ + + + +

DISGEN PER FLYG

Under sommaren/eftersommaren planerar två med flygcertifikat utrustade medlemmar i styrelsen en resa med flyg till de norra delarna av vårt långa land för att informera om DISGEN. Resan förläggs till en helg (fredag-måndag) och besök planeras till 2 à 3 orter med flygfält på rimligt avstånd.

Intresserade släktforskarföreningar ömbedes kontakta Sture Bjelkåker, Hässlegatan 5, 58267 Linköping, telefon 013-150902.

+ + + + +

VÅRENS PROGRAM I LINKÖPING

Datastuga 9 maj kl 19-22 i klubblokalen.

Vi vill här ge möjlighet för de som tänker lägga upp sin släkt med DISGEN att komma igång. Vi har en ABC 80 tillgänglig och

om Bosse hinner med även en ABC 802. Hjälp kommer att ges allt efter önskemål. Disketter och program kommer att finnas tillgängliga. I övrigt kommer vi att diskutera användning av DISGEN. Kaffe/te. Vård: PO.

Datastuga 16 maj kl 19-22 i klubblokalen.

Samma program som den 9 maj. Vårdar: Rune och Bosse.

Workshop 23 maj kl 19-22 i klubblokalen.

Denna gång tar vi upp mormonfichen och våra egna fiche. Den som har någon saknad person som kan finnas med i mormonfichen, tag med uppgifter så letar vi. Mormonfichen innehåller födelse och vigseluppgifter för svenskar, huvudsakligen hämtade från genomgångar av svenska kyrkböcker. Vård: PO

Datastuga 6 juni kl 19-22 i klubblokalen.

Vi fortsätter med samma program som den 9 maj så att alla som vill komma igång med DISGEN skall få den hjälp som kan behövas. Med anledning av dagen bjuder vi kanske på tårta. Vård: ännu ej utsedd.

Workshop den 13 juni kl 19-22 i klubblokalen.

Denna gång tar vi upp ett geografiskt område, Dalsland, ser på vad som finns av litteratur, arkivalier mm och kanske byter vi också anor. Kaffe/te. Vård: PO.

+ + + + +

SYMPOSIEDAG(AR) I LINKÖPING ?

Inom styrelsen har vi diskuterat möjligheterna att ordna symposiedag(ar) i Linköping i slutet av oktober i år.

Vi vill med symposiedagarna ge de som är intresserade av datorn i släktforskningen möjlighet att träffas och

ta del av vad som görs på olika håll och även ha en diskussion om framtiden. Arbete med datorn har börjat komma igång på så många håll, inte bara bland släktforskarna hos oss och i våra grannländer utan även bland de som hjälper oss att få fram personregister t e landsarkivet i Härnösands registreringsbas i Ramsele, att tiden syns mogen för ett sådant möte. Även på andra håll som vid Emigrantinstitutet i Växjö börjar datorn komma in i bilden.

Vi skulle vilja lägga upp symposiedagen/dagarna med ett antal sessioner som berör olika användningsområden för datorn. Sessionerna skulle kunna täcka följande områden för datoranvändning:

1. Användning av specialprogram, t e DISGEN för att hålla reda på insamlade uppgifter om den egna släkten samt skriva ut an- och släkttavlor samt personregister mm till dessa.

Sessionen kan behöva delas i två, en för ABC-datorer och en för andra datorer såsom Apple, VIC 64, Microbee, CPM-maskiner och kanske IBM PC m fl.
2. Användning av ordbehandlingsprogram eller registerprogram för att hantera uppgifterna om den egna släkten.
3. Framtagning av personregister till kyrko- och andra arkivalier mm.
4. Hur skall vi ordna tillgång till uppgifter så vi hittar i tidigare framtagna an- och släkttavlor och därmed undviker att göra om vad en släktforskare tidigare klarat av.
5. Hur skall vi få ordning på hembygds litteraturen, så att vi lätt hittar de uppgifter vi vill ha.
6. Programmeringsteknik för släktforsknings- och registreringsprogram.
7. Databanker för släktforskarna.

Detta är bara ett utkast, som säkert kan komma att ändras flera gånger innan det blir spikat.

Vi hade tänkt att var och en som vill

bidra med något han/hon gjort, planerat eller funderat över skall kunna redovisa detta på symposiet under 15 eller 30 minuter med möjlighet till en kort diskussion efteråt. För att alla skall få ett samlat grepp om redovisningarna vill vi att de som vill framföra något skall sammanfatta vad de vill säga på en A4-sida (maskinskriven), så skall vi försöka sända dessa samlade i ett häfte till deltagarna före symposiet tillsammans med programmet.

Tidsförhållandena skulle vara följande för de som vill föredra något:

senast 20 augusti definitiv anmälan om föredrag med titel

senast 1 oktober insänds en sammanfattning av varje föredrag - högst en maskinskriven A4-sida.

senast 15 oktober utsänds definitivt program och häfte med sammanfattning av föredragen till deltagarna.

symposiet äger preliminärt rum den 27-28 oktober.

För de som enbart vill vara med och lyssna /och diskutera/ skulle följande gälla:

senast 1 september utsänds preliminärt program

senast 15 september sker anmälan om deltagande.

Vad sägs ? Är det här något att satsa på ? Jag tror det. Har Ni något som Ni skulle vilja framföra/berätta om eller är det något som Ni skulle vilja lyssna på ? Är tidsplanen rimlig ? Hör av Er till mig före den 15 juni så att styrelsen kan ta ställning vid möte den 20 juni.

PQ

Adress: Hjortronvägen 89, 590 54 Sturefors.

+ + + + +

ANVÄNDARRAPPORT DISGEN

Alltfler börjar nu få erfarenheter av DISGEN. Det kan därför vara av intresse att höra hur det gått och vilka erfarenheter olika forskare gjort.

Själv har jag nu använt DISGEN något över ett år nu. Jag tycker det är ett praktiskt och bra vertyg, som ger mig nya möjligheter till utskrifter mm. Men jag har naturligtvis också synpunkter på ett och annat.

Jag har använt DISGEN för att föra över släktuppgifter, som jag tidigare samlat in och publicerat i vår släktförenings meddelanden, en släktgren om året i ca 10 års tid. Kompletteringar och rättelser har sedan tillkommit, varför jag inte hade någon fräsch, komplett utskrift för någon släktgren, än mindre något totalregister. Jag har alltså i första hand använt programmet som ett rent utskriftshjälpmiddel, som ett ordbehandlings/redigeringsprogram specialgjort för släktforskning.

Under arbetets gång har jag kommit underfund med att jag också kan använda DISGEN för att ur det inmatade materialet ta fram och skriva ut en antavla för var och en av medlemmarna i vår släktförening som önskar det, dock naturligtvis begränsad till den släkt släktföreningen representerar. Jag kan också ge varje medlem en släkttavla för t e dennes farfar (motsv), som ger honom/henne snyggt utskrivna uppgifter om den närmaste släkten.

När jag fick programmet på kassett tog jag över det på diskett med ABC-klubbens program CASDISK. Jag satte igång CASDISK och när jag kom tillbaka efter middagen var allt klart och överfört. Man kan också t e ta in ett program i taget och spara det med "save" på disketten, vilket dock fordrar medverkan hela tiden.

Det första jag gjorde sedan jag bekantat mig med programmet var att ändra "begraven" i texten till begravd, vilket jag tycker låter bättre. Det gick enkelt att åstadkomma genom att med "list" läsa programlistningen och när ordet "begraven" funnits notera radnummer och sedan med "ed" ändra ordet. Sedan måste

den ändrade versionen sparas under nytt namn om man vill ha kvar även den gamla versionen. Det var både i "uppdat" och utskriftsprogrammen ändringen måste göras. Jag hörde en annan släktforskare, som på liknande sätt reagerade mot den punkt, som programmet automatiskt sätter efter texten i notisen "yrke". Sätter man själv också en punkt blir det två punkter efter varandra. Han tog bort punkten i programmet. Jag har behållit den där för jag tycker det är bra att slippa skriva ut den varje gång. Något, som jag i början retade mig på var det "i" som programmet satte in före ett Ortsnamn, t e född i Pålsboda. Vid vissa namn vill jag ha "på" i stället för "i", men detta kan jag inte få. Jag har nu börjat vänja mig vid "i".

Jag måste också bekänna att de enda program jag verkligen använt är uppdat, släkt 2a och 2b samt anor 2a och sortreg. Detta är grundprogrammen och de har räckt. Naturligtvis har jag också använt de separata programprogramdelar, som behövs för nämnda program, anor1a, pfil och allt vad de heter. Härtill kommer hjälpprogram som kollafk, varmed jag vid lämpliga tillfällen kontrollerar att inmatade data är formellt riktiga. Detta är helt nödvändigt, speciellt i början då man gör ett och annat fel, trasslar till det med datum eller skriver flocknr på fel rad eller något annat tokigt. Ofta sätter jag på kollafk, när det är dags för kvällsteet. Har man många personer i flocken tar det ganska lång tid att köra kollafk, $\frac{1}{2}$ - 1 timme. Men programmet sköter själv kontrollen hela tiden ända till det är klart, så ingen passning behövs. Om man kunde börja på valfritt nummer skulle man dock kunna begränsa kontrollen till de senast inmatade och därmed kunna korta ner tiden.

Lika viktigt som kollafk är hjälpprogrammet som packar uppgifterna i flocken, vilket behövs då och då om man har många personer i flocken och rättar mycket. Detta program kör jag dock inte fullt så ofta. I ett fall hade jag använt 600 sektorer på disketten, vilket efter körning med packningsprogrammet bantades till 431 sektorer. I ett annat fall var siffrorna 495 - 413.

Flockbegreppet är liksom individnumren ett internt hjälpmedel för datorn. De har således egentligen inget

intresse i en släktutskrift - en antavla eller en släkttavla. Men valet av individer i en flock har praktiska konsekvenser vid framtagningen av an- och släkttavlor. Man får byta diskett varje gång man går från en person i en flock till en person i en annan flock. Trots att jag försökt att lägga samhörande släkt i en flock har jag kommit i situationer, där jag fått byta flockar och därmed disketter bortåt 40 gånger i en framtagning av an/släkttavla. Detta går bra, men fordrar passning. Är flockarna inte större än att två rymms på en diskett kan man kopiera över dem på samma diskett och slipper åtminstone byta vid övergång mellan dessa två flockar. Disketter med större minnesutrymme skulle då vara en fördel. Jag använder nu disketter, som ger ca 160 kb utrymme. Redan den större diskettenheten ABC 832 ger dubbla utrymme. Kan man sedan plocka in en Winchester om säg 10 Mb, får man utrymme, så det räcker till alla flockar och inget byte behöver göras. Men detta är endast en fråga om bekvämlighet och kostar mycket pengar.

När man tagit in t e programmet anorla för att göra en mellanfil måste mellanfilen ligga på en diskett, som sitter i diskettenheten, när man kör igång programmet. Sedan tar man ut programdisketten och sätter i dess ställe in en flockdiskett. Har man lagt även en flock på samma diskett som mellanfilen, vilket går bra om man inte har alltför många personer med, får man vid flockbyte akta sig för att ta ut disketten för den flock, som sitter på mellanfilsdisketten. För då blir det stopp. Utan mellanfil går det inte.

Jag får in bortåt 1000 personer i en flock på en diskett. Men ibland har jag en känsla av att det kan vara bättre att nöja sig med hälften och i stället ha flera flockar. Av säkerhetsskäl t e. Jag försöker bli allt noggrannare med säkerhetskopior. Det är inte bara att sådana måste finnas, de måste vara uppdaterade också. Jag börjar nu försöka att säkerhetskopiera efter varje större arbetspass och är även inne på att ha två säkerhetskopior. Vid två tillfällen har jag råkat ut för att få läsfel - fel 37 - på enstaka personer i en flock. Vid ett tillfälle fick jag det för person nr 9, 10, 11 och 12 i flocken. Vid ett annat tillfälle kunde jag inte

läsa person nr 52 i en annan flock. Alla andra personer gick att läsa. Orsaken till felet vid första tillfället vet jag inte men vid andra tillfället hade jag använt flockdisketten för att även lagra en temporär fil - temp1 - vid sortering till register. Disketten hade då fyllts helt och troligen hade tempfilen på något sätt orsakat en skada i flockfilen på person 52. Felet på person 52 gjorde att jag inte kunde köra kollafk längre än till person 52 och ej heller packa diskettens innehåll. Jag kunde heller inte ta bort person 52 med uppdat. Jag var alltså låst. Då var det skönt att ha säkerhetskopier. Då gällde bara frågan hur långt den var uppdaterad.

Kanske kan man få program, där en person som icke kan läsas i en flock direkt kan tas bort, så att flocken blir användbar igen? Kanske kan vi även få program med vilka vi kan redigera i flockar och även t e flytta personer mellan flockar?

Vi har många notistyper och de ger utrymme för variationer. Ett problem jag tidigt fick var hur jag skulle klara av en sambo. Även om det finns många notistyper hade jag här endast giftermålsnotiserna att tillgå. Jag gjorde så att jag använde en sådan och i kommentarfältet före datum skrev in "(Sambo)" och får då i utskriften Gift (Sambo) med I äldre tid får man problem med oäkta barn.

Ett annat problem, som jag stött på är en fru, som kommer och säger att hon inte är med i personregistret. Visst är hon med men hon står under sitt flicknamn. Här borde man kunna tänka sig ett utskriftsprogram, där efternamnet för fruarna hämtas från den man hon är gift med. Men detta är vanskligt med dagens namnskick och alla de möjligheter som finns att välja efternamn. Kanske måste man ha någon anmärkning som talar om vad som i det enskilda fallet skall gälla.

En annan fundering jag haft är om man kan använda adressnotisen för att ta fram adresetiketter för de som har adress angiven.

Vid utskrifter av släkttavlor i tabellform får jag alla kommentaruppgifter - alla textnotiser etc i

första stycket, som gäller utgångspersonen för tabellen. Jag tycker ibland att detta blir för tungt och skulle vilja ha en del av kommentarerna i ett separat stycke efter barnen. Skulle man inte kunna använda någon notistyp, t e S för att lägga in sådana uppgifter, som man vill ha placerade sist i en tabell? Det kan vara uppgifter om någon särskild källa, barn i den ingiftes första gifte och liknande.

Vid utskrift av släkttavlor i tabellform skrivs inte textnotiser av typ T ut för den ingifte. Vill jag ha med viss text i en utskrift för den ingifte skriver jag därför in texten som en yrkesnotis (U), ty den skrivs ut.

I de arbetsexemplar jag gör med an- och släkttavlor tar jag med individnumret i utskriften. I de utskrifter jag skickar ut tar jag ej med dem. Då det gälltsläkttavlor brukar jag först ta en tabellutskrift (släkt 2a) med flertalet uppgifter (notiser) medtagna och gör person- och ortsregister till denna. Sedan brukar jag göra en utskrift med släkt 2b, som jag kallar översikt. I denna tar jag med enbart födelse och giftermålsuppgifter. Problemet när jag tar bort individnumren från utskrifterna är att jag inte kan ta bort dem från personregistret. Detta blir det enda ställe där de är kvar. I stället skulle jag i personregistret vilja ha födelse- och dödsår, som i flockregistret. Även detta går förmodligen att åstadkomma med ett separat program.

Tilltalsnamnet för en person skulle jag i utskriften vilja ha med en annan stil. Detta går bra att få på den skrivare (FX80) jag har, men kräver särskilt program.

Tyska, engelska, danska och norska versioner av programmen är enkla att få. Det är bara att söka upp född, död, gift etc och ersätta dessa ord med motsvarande utländska. Leta rätt på orden med "list" och ändra med "ed". Arbeta alltid med en kopia och låt originalet vila. Originalet kan vara bra att gå tillbaka till om något skulle bli fel.

Hur arbetar jag när jag för in i datorn uppgifterna från tabellsamlingen i släktföreningens medlemsblad? Jag börjar med att ge personerna i första tabellen löpande nummer, 1, 2, 3 etc och skriver dit dessa med blyerts.

Sedan tar jag in en person i taget i datorn med "uppdät". Jag tar för varje person med bara de uppgifter, som står om honom just i denna tabell. När första tabellen är klar går jag över till nästa och gör samma sak. Kommer någon av första tabellens personer med också i andra tabellen måste jag observera detta och för honom föra in det förut givna numret. När jag kommer till honom vid genomgången av den andra tabellen för jag inte in honom som ny person utan "läser" hans nummer på skivan. Jag får då fram honom på skärmen och kompletterar med de ytterligare uppgifter tabell 2 ger. På detta sätt går jag genom hela tabellsamlingen och får aldrig något besvär med att hålla reda på tilldelade nummer och hur långt jag kommit i numreringen.

I släktföreningens medlemsblad har jag fasta tabellnummer. Då jag vill ha kvar dessa nr - jag har märkt alla handlingar jag har om en familj med dessa nr och vill därför ej förlora dessa hänvisningar - för jag in dem i notis av typ R, i vilken jag skriver Tabell XX. Vill jag ha med dessa i en utskrift tar jag bara med R i uppräknningen av de notistyper som skall skrivas ut annars utelämnar jag R. Jag får dock trasslet med att ha två tabellbegrepp i en utskrift och har funderat på att kalla den ena tabell xx eller något annat för att skilja dem åt. Men mer än funderingar har det ännu inte blivit.

Detta är vad jag hittills har att berätta om min användning av DISGEN. Kanske kan någon ha glädje av det. Kanske kan det inspirera någon annan att berätta om hur han/hon har använt DISGEN och sina erfarenheter? Vi är ju nu ganska många som har programmet. Kanske kan det också inspirera någon av våra programmerare till nya program eller ändringar i de gamla?

PO

+ + + + +

KYRKBÖCKERNA BERÄTTA

En utomordentligt fängslande föredrags-hållare besökte oss här nere i Linköp-
ing den 27 mars - Egil Johansson, pro-
fessor i pedagogik vid universitetet
i Umeå. Hans föredrag hade rubriken
"Kyrkböckerna berättar - på gamla och
nya medier". Det ingick i en serie
föredrag vid filosofiska fakulteten
vid Linköpings universitet. Ett 50-tal
åhörare hade mött upp, varibland igen-
kändes flera släktforskare.

Egil Johansson delade upp sitt före-
drag i tre avsnitt; kyrkböckernas
utveckling, forskningen och arkiven
där databasen i Umeå (DDB) togs upp
samt Svensk arkivinformation (SVAR)
i Ramsele.

Egil Johansson inledde första avsnit-
tet med att visa upp en s k läsbräda
för barn från England daterad 1611.
Där kallades läsbrädorna för "Horn-
books". Det var små träskivor med
handtag, på vilka klistrats papper
med text, vilket var "plastat" med
en hornhinna. Texten innehöll A B C...
samt bönen Fader vår... Här i Sverige
finns inte många sådana bevarade. I
stället finns ABC-böcker. Bl a gav
Johannes Bureus ut en sådan. Här var
det viktigt att även runskriften kom
med; vanlig skrift och runskrift på
motstående sidor med ABC..., böner
mm - samma textinnehåll på båda sid-
orna.

Kyrkböcker består dels av kyrkans
böcker och dels av kyrkböcker.

Kyrkans böcker är de bibliska böck-
erna inkl gamla och nya testamentet,
de liturgiska böckerna med sånger,
gudstjänst och dop samt de kyrko-
rättsliga böckerna. Kyrkböckerna kan
delas upp i tre grupper. Grupp ett
innehåller protokoll, räkenskaper,
inventarier och bänklängder. Grupp
2 innehåller böcker gällande dop,
vigsel och begravning. Grupp 3 inne-
håller ordet (husförhörslängder) och
nattvardslängder.

Egil Johansson illustrerade utveck-
lingen i ett tidsdiagram. Han påvis-
ade hur kyrkan genom att ställa allt
större krav på kyrkobesökarna drev
på en utveckling, som ledde till att
kyrkobesökarna själva måste kunna
läsa. Läsbrädan från England och
1611 visade på en början till denna
övergång.

Under medeltiden började det med att
kyrkobesökarna måste lära sig Pater
noster/Fader vår, Ave Maria, tron
och budorden. I katolska länder ökade
antalet böner som kyrkobesökarna
skulle lära sig under 1500-talet för
att plana ut under 1600-talet. I pro-
testantiska länder var ökningen stark-
are och låg något senare i tiden -
1600 och 1700-talen. I dessa länder
bidrog katekesen och alla dess för-
klaringar till ökningen. Kraven på
att läsa ledde i England till ett ge-
nombrott redan i början på 1600-tal-
et medan motsvarande i Sverige låg
omkring 100 år senare. I svenska hand-
lingar från slutet av 1600-talet står
att "alla inte bara skall höra utan
även kunna läsa så att de med egna
ögon må se vad Gud befäller". I ka-
tolsk land fanns inte det senare mo-
tivet.

Kraven på kyrkobesökarna ställdes i
samband med dop, giftermål och natt-
varden. För att ta nattvarden i ett
katolskt land måste man redan under
medeltiden kunna Pater noster, tron,
Ave Maria och senare allt fler böner.
Här i Sverige måste man för att ta
nattvarden från slutet av 1600-talet
kunna katekesen och för att gifta
sig måste man ha tagit nattvarden.

Utvecklingen mot det skriftliga ord-
et visar sig i kyrkböckerna. Man be-
höver föra bok över de som klarat
kraven.

Som exempel på europeiska längder
visade Egil Johansson två italienska
nattvardslängder från 1698 och 1597.
Den senare var från Bologna. De lik-
nar motsvarande svenska. Där står
för familjen mannens namn och ålder,
hustruns namn och barnen. Efter natt-
varden fick man "bikt-biljett". I
Norge, Danmark och Island finns ock-
så motsvarande längder men de kallas
där själaregister. Här i Sverige ut-
vecklades det till våra husförhørs-
längder.

Som svenskt exempel togs husförhørs-
längden från Tuna församling 1688-91,
i vilken man för de olika familjerna
inte bara fick namnen, åldern på var
och en utan även uppgift om vederbör-
ande kunde läsa i bok, kan katekesen
(=tron, fader vår) och Luthers för-
klaringar. Genom att följa husförhørs-
längd för husförhörslängd kan man
följa hur barnen lär sig läsa, lär
sig katekesen etc. Detta har bl a

tagits upp i en artikel i Forskning och Framsteg 1977.

Ett annat svenskt exempel togs från Västerås stift: församlingen Möklinta's husförhörslängd 1656-1669. I denna finns födelseår medtagna för var och en förutom övriga uppgifter med bl a anteckning om närvaro vid husförhör de olika åren. Egil Johansson påpekade att det är dessa sidouppgifter, som t e födelseår i en ren förhörslängd, som gjort Sverige berömt för sina längder. Motsvarande längder finns annars också i övriga Europa, som exemplen från Italien visar.

Som ytterligare exempel visades en husförhörslängd från 1688-1705 för samma Möklinta församling samt en bänklängd från Tuna.

Egil Johansson poängterade avslutningsvis att det är lättare att förstå dessa längder om man utgår från söndagen och kyrkorummet. Troligen både skrevs och förvarades de i sakristian.

I sitt andra avsnitt "Forskningen och arkiven" tog Egil Johansson och knöt an till sitt föredrag den 17 sept i Stockholm förra året (SFN nr 15 sid 8). Han tog upp utvecklingen av databasen i Umeå (DDB) och redovisade de första sju församlingarna, Sundsvallsdistriktets församlingar och det nyligen påbörjade Linköpingsområdet med dess 35 församlingar. Han tog en "närbild" från en längd i Bygdeå på 1850-talet och visade vad som kunde utläsas ur denna - vad kyrkböckerna berättade. Som exempel på resultat av en databearbetning visades ett livslinjediagram för en familj.

Egil Johansson pekade på möjligheterna att via terminal ta del av databasens material. Med hänsyn till sekretesskraven har man satt en 100-årsgräns, så att födda år 1880 och senare ej är åtkomliga via terminal.

Vad beträffar Linköpingsregionen räknar man med att Linköpings stad skall bli klar om 3-4 år jämte en församling i skogsbygd och en i slättbygd. Man kommer inte att föra över alla Sveriges församlingar till datorn. Fram till år 2000 räknar man endast med att klara 5 % av församlingarna.

Egil Johanssons tredje avsnitt gällde

SVAR, Svensk Arkivinformation, som är beläget i Ramsele. Han hade själv varit med och utvecklat tanken på SVAR och själv kommit fram till att SVAR skall det heta under ett pass på vedbacken därhemma. Han såg SVAR som ett komplement till databasen. Med SVAR skulle man med mikrokort på rimlig tid få en täckning för hela landet gällande kyrkböckerna, som inte är möjlig med databasen. Man har nu arbetat i två år på SVAR och har i dag tillgängligt mikrokort för kyrkböckerna från Västernorrland, Dalarna, Motala, Gotland mm. Inom fem år räknar man med att ha mikrokort för hela landets kyrkböcker.

Vid mikrokortsframställningen utgår man från mormonfilmen kompletterad med viss nyfilmning, konverterar filmen till 16 mm film, varav görs två exemplar. Det ena läggs i arkiv medan det andra styckas och sätts upp i jackets varifrån brukskopiorna görs.

Från 1 juli i år kommer SVAR att lyda under Riksarkivet.

Avslutningsvis togs upp frågor om uppföljning lokalt av databasens i Umeå arbete med Linköpingsområdet och pekades på motsvarande för Sundsvallsområdet, där man nu i tre år i rad hållit konferenser i Söråker med Karl Ivar Lundqvist som drivande kraft. Här i Linköping hölls för två år sedan en informationsafton om databasens arbete, där DIS stod som värd (SFN nr 9 sid 3).

PO

+ + + + +

Tidigare artiklar i SFN med anknytning till Egil Johanssons föredrag:

Databasen i Umeå: SFN nr 2 sid 20.
Databasprojekt för Linköping nr 2 sid

Linköpingsregionen i nytt databasprojekt nr 4 sid 14

Besök vid databasen i Umeå nr 6 sid 2
Sökning i databas nr 6 sid 2

Demografiska databasens besök i Linköping nr 9 sid 3

Genealogisk centrum i Norrland nr 8 sid 2 och nr 9 sid 19.

Tre föredrag nr 15 sid 8.

m fl.

NYA RIKTLINJER FÖR BIBLIOTEKEN

Folkbiblioteksutredningen (FBU 80) har nyligen avgivit sitt slutbetänkande. Utredningen tar bl a upp släktforskarna och biblioteken. I korthet sägs följande:

Avgifterna för fjärrlån av mikrofilm är tveksamma. Gå över till microfiche. Tillhandahåll läsapparater för fiche, kataloger för fichen samt fiche för den egna kommunen. Låt släktforskarna själva från SVAR köpa de fiche de vill ha för andra kommuner. Hjälpt dem fylla i beställningssedeln. Vid länsbibliotek skall finnas referensexemplar av fiche för hela länet. Dessa får ej lånas ut.

Utredningen har arbetat fyra år och avlämnade sitt slutbetänkande den 16 april 1984 (SOU 1984:23)

Utredningen konstaterar den våldsamma ökningen av fjärrlån av mikrofilm de senaste åren:

1976	80.000 lån
1980	150.000 lån
1982	250.000 lån

Någon avmattning i ökningen kan inte förmärkas. Situationen medför problem både för den enskilde forskaren och biblioteket.

En undersökning av fjärrlånen visar att 45 % av dessa gäller mikrofilm. Ändamålet för lånen anges som anatörforskning i 49 % fall. Drygt hälften av fjärrlåntagarna är släktforskare.

Utredningen konstaterar att på några håll tillämpas fjärrlåneavgifter för mikrofilmade kyrkoarkivalier o dyl. "Detta är enligt utredningens mening en tveksam form av begränsningsavgifter. I ett läge då arkivalier finns tillgängliga på microfiche finns möjligheter till helt andra lösningar, som innebär minskad efterfrågan av fjärrlånebeställningar av mikrofilmer."

Utredningen säger att "för den enskilde forskaren innebär en övergång till microfiche helt nya möjligheter att bedriva en effektiv forskning. Från SVAR skall man utifrån register av hög kvalitet kunna göra en mer exakt beställning och samtidigt få tillgång till ett mer komplett material än vad som nu är möjligt. Väntetiderna nedbringas. Genom att själv äga mikro-

fichekopior kan man också gå tillbaka och göra kontroller i eget material."

"För att garantera en fortsatt positiv utveckling av släkt- och hembygdsforskningen förordar Fb 80 följande ansvarsfördelning inom detta område:

Staten ger bidrag till fortsatt konvertering av kyrkoskrivnings- och annat genealogiskt arkivmaterial ...

Kommunernas folkbibliotek ger forskarna stöd och service genom att tillhandahålla

- mikroficheläsare
- register
- microfiche avseende egna kommunen
- referensexemplar av länets material vid länsbibliotek (ej för utlån)
- handledning och beställningshjälp åt den enskilde som vill skaffa material från SVAR.

Forskaren köper från SVAR vad han behöver av material som gäller andra kommuner än den egna!

Folkbiblioteksutredningen konstaterar således att intresset för släktforskning är i stadig stigande och att några mättnadstendenser ännu ej kan skönjas.

Det är tillfredsställande att konstatera att utredningen känner ett ansvar för folkbibliotekens service åt släktforskarna, vilket t e framgår när man skriver "att för att garantera en fortsatt positiv utveckling av släkt- och hembygdsforskningen förordar Fb 80..." Detta bör innebära att ett samarbete i positiv anda kommer att utvecklas vid alla bibliotek - även de där det nu kanske gnisslar något -, att filmavgifter som ju utredningen ansett vara en tveksam form av begränsningsavgifter försvinner etc.

Utredningen konstaterar att fjärrlånen av mikrofilm genom sin våldsamma ökning - fördubbling på en treårsperiod - skapar problem för både bibliotek och släktforskare. För att lösa detta problem föreslås en övergång till fiche och att släktforskarna själva skall köpa fiche för andra kommuner än den egna. Här-

igenom försvinner på sikt fjärrlånen av mikrofilm och biblioteken sparar pengar. I stället borde det ökade behovet av service från släktforskarna bemötts med en förstärkning av bibliotekens resurser på detta område. Positivt skulle också varit om utredningen krävt sådan finansiering av SVARs verksamhet i Ramsele att priserna på microfiche radikalt kunde sänkas om biblioteken inte kan ges medel för större inköp av fiche. I stället görs SVAR beroende av vad de kan få in för fichen för del av sin verksamhet.

Utredningen talar om hur mycket effektivare forskningen blir vid övergång till fiche "den ger helt nya möjligheter att bedriva effektivare forskning" Detta är nonsens. Helt nya möjligheter till effektivare forskning får man först när man får fram personregister till kyrkoarkivalierna. De fiche SVAR levererar innebär inget nytt av större dignitet - det är samma filmer från mormonerna som vi haft under många år. Det nya är att de nu styckats och säljs i småbitar och att man försett dessa med de register som är nödvändiga för att överhuvudtaget hitta i den stora mängden. Personerna måste fortfarande sökas genom ett mödosamt letande, som när församlingen ej är känd snart blir alldeles hopplöst. Fichen ger ingen möjlighet att tro på att man skall hitta en piga som flyttade till Västergötland. Med personregister skulle det i alla fall vara värt att göra ett försök. Vår förening har visat att det går att ta fram sådana personregister och har gjort det för några församlingar i västra Dalsland.

Det finns således positiva tongångar i utredningen vad gäller service åt släktforskningen. Man drar dock inte ut konsekvenserna av konstaterad ökning i efterfrågan på service från släktforskarnas sida och ser till att denna sida av bibliotekens verksamhet får ökade resurser. Det är mycket som skulle behöva göras.

PO

+ + + + +

SKARPT ANGREPP PÅ SVENSKT ARKIVVÄSEN

Ett skarpt angrepp på svenskt arkivväsen gjordes härförleden i Göteborg av Per Clemensson i egenskap av släktforskare, då han protesterade mot arkivens behandling av släktforskarna. Dessa är idag den största kundkategorin vid arkiven. Ett stort gap finns redan mellan arkivens möjligheter att ge dem service och deras behov av service och detta gap ökar alltmer. Från arkivens sida bemöts släktforskarna i denna situation inte med en utbyggnad av möjligheterna att ge service utan i stället med inskränkningar i öppethållandet och andra åtgärder som skapar problem för släktforskarna, trots att riksarkivet, som har överinseende över arkiven numera fått sina instruktioner ändrade, så att de skall främja all slags forskning och inte bara vetenskaplig forskning.

Per Clemensson protesterade skarpt mot denna utveckling då han ansåg att arkivens agerande leder till

- förlorad goodwill i USA
- orättvis avgiftsfördelning mellan släktforskare och företag
- orättvisa mot de som bor i glesbygd
- avvikelse från offentlighetsprincipen.

Per Clemensson ansåg att nu måste en ändring komma till stånd, så att den alltmer gapande klyftan mellan släktforskarnas behov och möjligheterna att tillgodose dessa minskar. För att ekonomiskt möjliggöra detta, föreslog han att arkivens tjänster till myndigheter och företag skulle avgiftsbeläggas:

- låt företag få betala per hyllmeter för att få arkivera sina handlingar.
- låt kommuner och statliga myndigheter få betala per hyllmeter för att arkivera sina handlingar
- låt myndigheterna få betala för den utbildning de får
- låt konverteringen av mikrofilm fortsätta.

För att stödja sina protester anförde Per Clemensson bl a följande, som framför allt belyser det ökande kundintresset, arbetet vid arkiven samt de besparingsåtgärder som vidtagits eller planerats.

I dag är det långa ringlande köer på morgnarna utanför landsarkivet i Göteborg. Köen börjar redan kl 1/2 8 på morgonen. Kl 1/2 9 delas köbrickor ut till borden i läsesalen och det blir direkt fullsatt. Kl 0900 öppnas dörarna. Detta är oacceptabelt. Enda lösningen är utbyggnad, så att kunderna - släktforskarna - kan tas om hand.

I den nyligen färdiga utredningen om samhällets arkivproblem - ibland kallad samhällets olycksbarn påpekade Per Clemensson - pekades på det växande gapet mellan behov och möjligheter. Men i förslagen till åtgärder är detta borta. Då är "bilden genomfalsk".

En del har dock hänt på senare år.

Landsarkivet i Härnösand har fått nybyggnad och det i Vadstena håller på att få. I Uppsala har man planer på nybyggnad. SVAR har tillkommit.

Utbyggnaden av arkivutrymmen har således ej varit särskilt dålig.

Fältarbetet har ökat. Allt fler besök har gjorts. Även häradsskrivare och länsstyrelser har nu besökts.

Man talar om ökad gallring som besparing men detta ger endast tomma arkivhyllor.

Under 1970 och 80-talen levererades fler arkiv till landsarkiven än någonsin tidigare.

I Göteborg har depån byggts ut.

Konvertering till fiche pågår.

Utgivningsverksamheten har ökat. Gemensamt har t e landsarkivet i Göteborg och Genealogisk Ungdom givit ut flera verk.

Besökssiffrorna har ökat men stagnerade under 70- och 80-talen pga att man "kört i taket", vilket siffrorna i följande tabell visar:

År	Antal besök	Antal volymer	Mikrofilm
1912	1182	3496	-
1975	16877	108435	-
1976	18211	119043	-
1981	15981	111413	6352
1983	17000	113057	9050

Besöksorsakerna har följande fördelning:

Släktforskning	90 %
Hembygdsforskning	21 %
Vetenskaplig forskning	7 %

Av vid besöken använda arkivalier kommer kyrkböckerna först med 87 %.

Förutom besök förekommer bl a

Myndighetsförfrågningar	415
Bevis	92
Fotokopior	18913

Siffrorna ger antal st år 1981.

Ett landsarkiv kostar i dag 14 mkr i driftskostnader per år. Den anbefallda 2 % - iga besparingen har endast drabbat landsarkiven med 1 %, p g a lokalhyrnas stora andel. De åtgärder som kan vidtagas för att åstadkomma besparingar gäller öppethållandet, framtagnin g av böcker och avgiftsbeläggning av skriftliga förfrågningar.

Öppethållningen kan minskas till 3 timmar om dagen. Verkstadsgans bestäm m e l s e r måste uppfyllas och medger ej mirare. Landsarkivet i Göteborg har ännu inte minskat öppethållningen men räknar med att en sådan minskning blir nödvändig i framtiden. En kväll i veckan kostar per år 50 tkr och en lördag 35 tkr.

Inskränkningar i framtagningen (in tagandet) av böcker genomförs genom övergång från original till mikrofilm/mikrokort. Denna övergång är oundgängligen nödvändig redan av förslitningsskäl.

Avgiftsbeläggningen av forskarförfrågningar kom från 1 januari trots protester från landsarkiven. Avgiftsbeläggningen innebär att 80 kr skall betalas i förskott. För detta får man 1/2 timmes arbete utfört. Banker, advokater m fl, som gör förfrågningar behöver inte betala något, det

är endast släktforskarna som får betala. De förras förfrågningar görs för att tillvarata rättsanspråk, varigenom de kan hänvisa till RA protokoll. Resultatet av införandet av 80-kronan har blivit att ca hälften av förfrågningarna fallit bort. Av 64 förfrågningar har 32 fallit bort pga avgiften (jmf. motsvarande siffra från stadsarkivet i Stockholm som angivits som ett bortfall av 1/3 enl SFN nr 15 sid 13)

Besparingseffekten av dessa åtgärder ansåg Per Clemensson obefintlig. Administrationskostnaderna för 80-kronan är orimlig. Åtgärderna skapar dessutom motsatsförhållande mellan vetenskapliga forskare och amatörforskare, vilket är olyckligt.

För att belysa utvecklingen i landet och i Norden visades följande två tabeller, vilka båda gäller för 1976.

Arkiv	Antal besökare	Antal volymer	V/B
Riksarkivet	15813	41042	2.6
Landsarkivet			
Uppsala	11002	60766	5.5
Vadstena	5829	62930	10.8
Visby	3570	12453	3.5
Lund	9136	96279	10.5
Göteborg	18211	119043	6.5
Härnösand	4653	35853	7.7
Östersund	3236	12456	3.9
Stadsarkivet			
Stockholm	7383	28111	3.8
Malmö	1400	8200	5.9
Krigsarkivet	5611	38596	6.9
SCB arkiv	3882	34767	9.0
Summa	89726	550496	6.1

Anm. V/B = Volymer per besökare.

Land	Antal besökare	Antal volymer	V/B
Sverige	89000	550000	6.1
Norge	39000	120000	3.1
Danmark	44000	245000	5.6
Finland	57000	110000	1.9
Island	4000	15000	3.8
Summa	283000	1040000	3.7

Den följande diskussionen hade svårt att komma igång. Den kom att röra litet av varje med anknytning till arkiv, bibliotek och släktforskning.

Finn Andersson redovisade att i Danmark hade ej diskuterats avgiftsbemärgning. Om resp arkiv ej själv kunde åta sig besvarandet av en fråga hänvisades ofta till någon privatperson, som kunde åta sig detta, då mot betalning.

I Norge hade försök med avgiftsbemärgning genomförts men mött starkt motstånd. I övrigt som i Danmark.

I Finland kostar förfrågningar som går till Genealogiska Samfundet 30 mark/timme. En kyrkoherde tar också 30 mark/timmen för allt de gör. Riksarkivet tar också betalt, men det var oklart hur mycket.

Margareta Damsten från Finland berättade att vid deras riksarkiv får man beställa läsapparat för högst 4 timmar per dag. Om man kommer 15 minuter för sent förlorar man sin tid till näste man. Beställning av tid får göras högst 2 veckor före på en lista, som sätts upp vid slumpvis vald tidpunkt.

Från Norge framfördes att man inte ansåg det orimligt att folk får betala för arkivens och bibliotekens tjänster. I replik till Per Clemensson påpekades att järnvägarna också ägs av samhället och undrade om folk också skulle få åka gratis på tågen.

Från Danmark framfördes åsikten att man inte kommer att få något gratis i framtiden. Man måste därför finna metoder för utbyte av uppgifter släktforskarna emellan.

Från Värnamo påpekades att merparten av släktforskarnas arbete bedrivs på biblioteken och ej på landsarkiven. På biblioteken har det varit rätt förmånligt att arbeta för släktforskarna men det har varierat mellan kommunerna beroende på respektive kulturnämnds inställning.

Från Norrköping påpekades - inte första gången - de där höga avgifterna för filminlåning samt att avgift för tid på läsapparat börjats tas ut i Linköping.

Från Helsingfors påpekades att man där har renskrivna födelse-, vigsel- och dödböcker för alla landets församlingar fram till 1850. Några mikrokort finns ännu ej, endast film. Enskilda får ej låna filmer.

Tord Bylund redovisade arbetsläget avseende mikrokort i Ramsele och sade bl a att framtagningen av mikrokorten inriktas efter efterfrågan. Man räknade med att det skulle ta fem år att täcka hela landet. Per Clemensson ansåg att inriktningen inte gick efter efterfrågan = utlåningsfrekvensen. Han tyckte att mikrokort för Värmland visserligen är bra att få men att man först skulle vilja ha kort till Skaraborgs län. Han ansåg också att framtagningen skulle gå fortare utan SVAR än med SVAR: 2-3 år mot 5-6 år.

Från Danmark påpekades att man där satsat på Xeroxkopior i stället för mikrofilm, vilket ansågs minska personalens arbete.

Rolf Ekelund efterlyste ökad service från arkivens sida. Han ansåg det blivit alltmer byråkratiskt vid arkivbesök under den 15-årsperiod han besökt arkiv. Många sitter bara och väntar 1 - 1½ timme på att få material. Stora problemet ansåg han vara läsapparaterna, som var för få och inte fungerade. Man fick vidare ny apparat varje gång. Han ställde frågan om man inte kunde privatisera landsarkiven.

Johan von Sydow föreslog avslutningsvis de närvarande - ca 50 personer - att välja några för att formulera en opinionsyttring, som mötet under en fortsättning på eftermiddagen kunde anta. Detta skedde också och en resolution upplästes på eftermiddagen och godtogs utan diskussion. Tyvärr lästes resolutionen upp så snabbt att jag inte hann anteckna något om innehållet - texten förelåg ej i skriftlig form - och jag har ej heller senare fått denna.

Mötet i Göteborg visar vilken stark reaktion arkivens sätt att svara på en ökad efterfrågan av deras tjänster med inskränkningar i servicen möter bland släktforskarna, som utan jämförelse är arkivens största kundkategori.

Även om situationen i Göteborg kan vara speciell - landsarkivet där svarar troligen för en del av de tjänster som på andra orter biblioteken svarar för - är det inte rimligt att möta en ökad efterfrågan med ett minskat utbud.

Per Clemensson, som inte bara är släkt-

forskare utan även knyter an till arkiv föreslår att medel för en ökad service skall anskaffas genom avgiftsbeläggning av tjänster till företag och myndigheter medan Rolf Ekelund frågar om man inte kan privatisera landsarkiven för att få till stånd en bättre service. Båda förslagen har både förtjänster och nackdelar. I Per Clemenssons förslag kan man riskera att myndigheterna minskar primäranslagen med motivering att medlen nu i stället skall tas ut direkt av de statliga och kommunala kunderna för varje tjänst. Det är därför svårt att bedöma totaleffekten men förslaget ger arkiven onekligen större frihet och initiativmöjligheter. Rolf Ekelunds förslag går ett steg längre och är svårt att tänka sig realiserat i sin helhet. Men kanske skulle en servicebit på något sätt kunna brytas ut ur verksamheten och privatiseras.

Möjligheterna att minska släktforskarnas behov av att besöka arkiven tog varken Per Clemensson eller Rolf Ekelund upp. Detta har tidigare diskuterats i SFN (nr 7 sid 18). Ett försök till analys av varför släktforskarna besöker arkiven har gjorts. Mot bakgrund härav har diskuterats åtgärder som kan minska belastningen på arkiven. Möjliga åtgärder förutsätter ett ökat engagemang från släktforskarföreningarna, vilket så småningom kanske inte är helt orealistiskt. Från bl a Danmark hördes på mötet röster för ett ökat engagemang från släktforskarna själva. Jag tror att släktforskarna i framtiden måste ta ett större eget ansvar för sin service vad gäller arkivalier.

PO

Arkiv-bibliotek-släktforskarföreningar har tidigare behandlats i SFN bl a nr 7 sid 18, nr 13 sid 18 och nr 14 sid 11.

+ + + + +

ABC 80

På sistone har framkommit önskemål om andra datorer än ABC 80 för släktforskning. Vår styrelsemedlem Elisabeth Thorsells artikel om "Släktforskningsprogram för andra datorer" - en titel som hon själv valt - vittnar om detta. Vissa stockholmarnes inriktning på en dator från Australien säge också samma sak. I Finland lutar man också åt en annan dator, Vic 64. Även om stockholmarna kan ha andra motiv med i bilden, är förmodligen förhoppningar om lägre priser lockande. I Finland och Danmark tillkommer svårigheten att överhuvudtaget få tag i en ABC 80. Priset för grundenheten i Finland låg på 5000 mk, vilket med kursen 1.4 anger att den är dyr där. Den stora prisdifferensen vid jämförelse mellan olika smådatorer ligger på diskettenheten, som är väsentligt dyrare till ABC 80. Jag hoppas att Luxor, som producerat ABC 80 under många år ser över priserna och även sin försäljning i grannländerna. Det borde vara möjligt att åstadkomma en ordentlig pris-sänkning.

ABC 80 är bra och passar väl för släktforskning. Det skulle vara tråkigt om Luxors prispolitik förstörde möjligheter som deras dator har.

PO

+ + + + + + + + + + +

SMÅDATORER - PRISJÄMFÖRELSE

Det är alltid vanskligt att göra prisjämförelser mellan olika datorer, då det man jämför aldrig är lika. Skillnader förekommer förutom i rena prestanda i sådant som tillgänglig programvara och vad den kostar och vilket stöd man kan erhålla från programvaruleverantören, stöd från användargrupp, driftssäkerhet, leveransmöjligheter under lång tid framöver, möjligheter att få datorn tekniskt uppdaterad successivt etc.

Vårt val av dator gjordes 1980 och föll då på ABC 80, som då var den enda som till rimligt pris klarade våra krav och dessutom var allmänt spridd (idag uppges 60 % av skolornas datorer vara ABC 80). Med en rejäl sänkning av priset på disketten-

heten står sig valet prismässigt fortfarande någorlunda.

För att se hur ABC 80 prismässigt i inköp står sig mot dagens datorer har jämförelse gjorts med VIC 64 och den australiska datorn Microbee. Siffrorna ges med alla reservationer för ev fel. Moms ingår.

Enhet	ABC 80	Vic 64	Micro bee
grundenhet
exkl monitor
och bandspel.	4760	3995	4995
bandspelare	920	589	?
diskettenhet
för två disk-
etter	15390	6990	12300?
Totalpris
inkl diskett-
enhet för två
disketter
exkl bandspel
are och moni-
tor	20150	11000	17300

Skrivare t e BX 80 tillkommer och kostar 4570 kr

Av jämförelsen framgår att både Vic 64 och Microbee ligger i pris under ABC 80. Priset på grundenheten för de tre skiljer sig inte så mycket. Där ligger ABC 80 t o m något lägre än Microbee. Det är inte omöjligt att Vic 64ans pris på grundenheten måste höjas - ingår t e ÅÄÖ-tillsatsen i grundpriset? I broschyr har grundpriset på Vic 64 angivits till 5995 kr. Den stora skillnaden kommer sedan på diskettenheten där ABC 80s enhet är mer än dubbelt så dyr som Vic 64ans.

Från firman TDX i Stockholm har - vilket dock endast gällde till 31 mars - vi haft följande erbjudande:

ABC 80 grundenhet med bandspelare ABC 821	kr 5100
Diskettenhet (DataDisc 52)	kr 12223
Skrivare Bx 80	kr 4110

Detta ger ett lägre pris än för Microbee men ligger fortfarande över Vic 64.

I Finland angavs priset på ABC 80 till 5000 mk, vilket efter en kurs

på 1.4 ger kr 7000 för grundenheten, vilket är högt. Skall ABC 80 bli konkurrenskraftig där måste priset sänkas. Förmodligen är prissförhållandena liknande i Norge och Danmark.

PO

+ + + + + + + + + +

JAG OCH MIN VIC 64

av Elisabeth Thorsell

Det blev för flera år sedan tydligt för mig att det vore behändigt att ha en dator, både för att underlätta min rätt omfattande brevskrivning och min rapportskrivning. I min verksamhet som "proffsforskare" skriver jag runt 400 brev per år. Många av dessa kan omfatta ett antal sidor och har ungefär samma innehåll, vilket blir tråkigt att sitta och skriva om och om igen. Är man sedan en dålig maskinskrivare med åtskilliga felslag per sida, så är det en klar fördel om man på datorn kan ändra direkt på skärmen innan brevet kommer ut på skrivaren. Är det sedan fortfarande en hopper fel är det lätt att få fram en rättad utskrift.

Under årens forskande har jag samlat på mig ett stort antal uppgifter om mängder av människor, vilket vore praktiskt att registrera på något sätt. Det går inte att ha alla i huvudet.

Allt detta gjorde att jag funderade mer och mer på att köpa en dator. Pengafrågan gjorde att det verkade svårt. Förra sommaren började det komma en del hemdatortidningar, som jag läste och begrundade. Till slut kom också den kraftiga prissänkningen på VIC-datorerna. Då slog jag till och köpte en anläggning med en VIC 64, skrivaren 1525 och den enkla diskettenheten 1541 och ordbehandlingsprogrammet Text 64 och satte igång att lära mig hur man använde hela härligheten. Priset på detta blev 10000 jämnt, ett hyggligt paketpris (10630 kr enligt dagens listpris)

I början var det en del besvärligheter på grund av min obekantskap med hur apparaterna fungerar. Bl a hade jag aldrig hört talas om att

flexskivor måste format eras. Det tog också ett tag innan jag lärt mig att lagra text på rätt sätt, så att jag kunde få fram den igen. Men svårigheter är till för att övervinna, och nu efter ett halvårs bekantskap är jag jättenöjd med min "Vicke". Den låter mig flytta markören hur som helst när jag skriver fel. Jag kan flytta rader, sudda stycken och skriva standardbrev medan jag diskar. Den är allmänt hjälpsam. Det jag inte var nöjd med i början var att den inte hade åäö, men det fick jag ditsatt efter några månader, så nu pratar den riktig svenska. Skrivaren 1525 är inte den med den vackraste stilen, men den nya 1526, som jag beställt sedan länge, skriver väl så snyggt som en skrivmaskin, så det blir bra så småningom.

För ren textskrivning är VIC 64 således en bra maskin, men hur var det nu med registreringsmöjligheterna? Jag köpte två registerprogram. Båda visade sig ha för liten kapacitet. De sorterade inte heller i någon vettig ordning.

Men så småningom fick jag fatt på Comsofts LÄTTFIL, som är en försvenskning av engelska Easy-file. Lättfilen kostar ungefär 850 - 900 kr. Den har svensk bruksanvisning och hela programmet är omarbetat på svenska. Det ligger på en flexskiva, som man kopierar. Sedan har man denna kopia att jobba med. Man utformar själv sitt registers utseende. Jag har ett register på gång, som omfattar 850 poster om 75 tecken, vilket skall gå bra att klämma in på en skiva. Med ett mindre antal tecken får man ett större register, så att över 1000 personer går att få in på en skiva, vilket väl kan sägas vara rätt hyggligt. Sedan finns sorteringsmöjligheter och möjligheter till utskrift med urval i olika nivåer etc. Detta verkar således vara ett bra program för oss "ansamlare". En säkerhetskopieringsrutin finns också, vilket är nog så viktigt när man har en enkel diskettenhet.

Så min "Vicke" jobbar för fullt med min forskning och skriverier. När ungarna sedan kommer från skolan, blir man bortkörd, för då skall det spelas spel. Den senaste flugan är "Cup final", ett fotbollsspel där

det springer fullt med små gubbar och sparkar boll. En av mina ynglingar visar programmeringstalanger, så inte har vår dator stått i garderoben, som det står om hemdatorerna i pressen.

Jag hoppas att i nästa SFN återkomma med recension av ett antavleprogram, som jag just fått syn på, men ännu inte fått tillfälle att pröva.

+ + + + +

SLÄKTFORSKNINGSPROGRAM FÖR ANDRA DATORER

Vid läsning av olika utländska tidsskrifter om datorer eller släktforskning har jag förstas fastnat för de annonser och notiser, som omnämnt släktforskningsprogram.

Julnumret av engelska YOUR COMPUTER 1983 har på sid 321 en notis om ett program, FAMILY TREE, gjort av Keysoft, Freepost London N17 6BR, för Spectrum 48 k, pris pund 6.50. Detta program kan registrera notiser och rita ut familjetråd.

I amerikanska COMPUTE oktober 1983 finns på sid 336 en notis om två släktforskningsprogram från The Word Merchant, P O Box 232, Lititz, Pa 17543 USA. Det kostar dollar 9.95 på kassett. Programmen är avsedda för TRS-80 COLOR COMPUTER med extended Basic och minst 32 k. Det ena programmet heter Family och registrerar 255 förfäder i 8 generationer, det andra programmet heter Famprint. Det använder information från det första programmet och skriver ut antavla (fem generationer), familjetabell eller referensnumerkatalog, som skriver ut alla namn med resp antavlenummer.

Senaste numret av GENEALOGICAL HELPER, nov-dec 1983 har flera annonser om datorprogram. En firma som heter BYTEWARE, 906 West 6th Avenue, Monmouth, Il 61462 USA annonserade program för COMMODORE 64. Jag skickade efter deras information och fann att deras program var två, ett som heter Pedigree C, vilket skriver antavlor, och ett som heter Family Group Sheet, som skriver familjetabeller. Program-

men fordrar att man har flexskiveenheten 1541. Det framgår inte av info-bladen om programmen samarbetar, så att man inte behöver mata in sin information två gånger allteftersom man vill bearbeta den. Programmen kostar antingen dollar 33.95 per styck eller 57.95 för båda, förutsatt att de beställs före 1984-03-31.

I samma nummer av GENEALOGICAL HELPER fanns också en annons om HERITAGE, ett program för TRS 80 från CREATIVE services, P O Box 580 Oak Harbor, WA 98277 USA. Detta program skriver antavlor där probanden är en valfri person.

TRS 80 är en populär dator i staterna. Ett program till var avsett för den: GENEALOG. Det kan fås från PO Box 1746, Rohnert Park, CA 94928 USA. Programpaketet kostar dollar 30 och består av 5 delprogram.

Det finns också ett program för ATARI 800 med flexskiveenhet och skrivare. Det kostar dollar 39.95 från ANCESTORS Box 2434 Harbor OR 97415 USA.

Family roots för APPLE II eller IBM PC förefaller vara ett avancerat program till ett saftigt pris, dollar 185, från QUINCEPT INC, Dept H1, Lexington, Ma 02173 USA.

Elisabeth Thorsell

Anm. I SFN nr 11 redovisas två amerikanska släktforskningsprogram nämligen ROOTS/M från Commssoft för CPM och Lineages från Quincept för Apple II. Roots/M samt Lineages efterföljare Family roots är i dag de två ledande programmen i USA, vilka tillsammans har omkring 55 % av marknaden. Jag har Lineage-programmet och har kört det, dock icke särskilt mycket eftersom jag saknar en Apple II. Jag fick resa till Uppsala där en släkting hade en bekant som hade en sådan maskin, för att kunna köra det.

PO

FRÅN SKEDA I ÖSTERGÖTLAND TILL HÄRNÖSAND

Jag ser att Ni har tidning i Er förening. Jag är släktforskare och har en morfar, som var från Skeda, men som så småningom hamnade i Härnösand. Det kan kanske vara av intresse för Era medlemmar att höra hur han hamnade i Härnösand. Det finns säkert någon av Er som igenkänner den här berättelsen genom att något liknande hänt i Er släkt.

Min morfars namn är Per Gustav Samuelsson född 1848-01-19 i Kärna. Föräldrarna, Samuel Persson och Maja Stina Jönsdotter hade ett torp där.

Det var tydligen svårt för ungdomen att få arbete i Linköpingstrakten vid år 1875. En kamrat, en broder och han beslutade sig för att vandra till Stockholm för att söka sin lycka där. Brodern hette Frans. Vad den andre pojken hette vet jag ej. De stannade i Stockholm en tid och brodern och den andre pojken hade fått arbeten, som de trivdes med. Per Gustav var ej nöjd och när han hörde att det fanns jobb att få i Norrland åkte han med båt norröver. Han hamnade i Härnösand. Något arbete som passade honom fick han ej, så efter en tid där tog han ut flyttningsbetyg för att åka söderöver.

Han var nere på kajen i Härnösand när båten han skulle åka med dagen därpå kom in. Med båten var en flicka från Nordmaling, som skulle arbeta hos en familj ute vid Härnö Bryggeri. Hon hade aldrig varit i Härnösand och frågade därför Per Gustav om vägen till Härnö Bryggeri. Han erbjöd sig att följa henne och bära hennes resgods.

Det blev ej någon resa söderöver för Per Gustav. Familjen som flickan skulle arbeta hos ordnade så att han fick arbete på Härnö Bryggeri. Där blev han efter en tid ölutkörare, ett arbete som var mycket eftertraktat på den tiden. Det var på sätt och vis ett förtroendeuppdrag eftersom ölutkörarna hade hand om kassan för allt öl de transporterade.

Den 21 januari 1877 gifte sig Per Gustav med flickan från Nordmaling. Hon hette Maria Christina Nygren. Hon var född 1854-04-08 i Torrböle i Nord-

maling och härstammar från bönder, nybyggare och torpare från Nordmaling, Bjurholm och Umeå landsförsamling. Jag har hittat en hel del anförder för henne från 1500-talet och även längre tillbaka. Efter giftermålet flyttade de till ett torp på Stenhammars gård liggande strax utanför Härnö Bryggeri. Torpet finns fortfarande kvar i storlek och utseende. Härnösands Scoutförening har det nu. Platsen heter Kackelabacken.

De fick sitt första barn, som blev en flicka. Hon fick namnet Hilda Charlotta och blev min moder. Hon gifte sig med en sjöman från Härnösand vid namn Edvard Emanuel Olsson och bosatte sig där. Efter Hilda Charlotta fick Per Gustav och hans hustru en son Carl Johan. Han arbetade under unga år på bryggeriet, även han som ölutkörare. Han blev sjuk efter excersisen och bytte jobb och tog arbete på tobaksmonopolet. Han gifte sig med en Dalkulla Smångs-Anna Persdotter och bosatte sig på Brännan i Härnösand. Hon var en av de dalkullor, som varje vår och höst vandrade från och till Dalarna för att under sommaren jobba på Härnö Bryggeri. Efter Carl Johan föddes fyra flickor. Först av dem var Ida Maria. Hon gifte sig med en lektor från Skellefteå vid namn Carl Olov Hedström och bosatte sig där. Nästa flicka fick namnet Anna Matilda, blev lärarinna och gifte sig med en lokförare från Härnösand, Enok Neuman. De bosatte sig i Härnösand. Deras 5te barn fick namnet Klara Catarina, gifte och bosatte sig i Härnösand. Hennes make hette Enok Viberg och var vaktmästare på Tekniska Högskolan i Härnösand. Deras sista barn, Frida Cristina, föddes 1892 i Härnösand och gifte sig med Gunnar Segervall. Denne skulle vara från Vånga i E-län. De bosatte sig i Ljustorp och fick en son vid namn Östen. Han blev lokförare och bosatt i Stockholm. Han gifte sig med Maj-Lis Alsson från Finspong.

Per Gustav Samuelsson var en duktig hästkarl och var med varje vinter och körde Bryggeriets hästar i tävling mot Brandkårens hästar på isen vid Södra Sundet i Härnösand. Efter ett liv fullt av arbete insjuknade han och avled i en ålder av 60 år.

Gustav Ohlsson i Njurunda

VAD HADE FARFARS FARFAR FÖR BETYGG ?

Det kan man kanske undra när man ser en anteckning i husförhörslängden att han gått i skola i stan i början av 1800-talet eller om man vet att han studerat vid universitet vid mogna-re ålder.

Min ffff hette Carl Adolf Carlsson. Han var född år 1800 i Fivelstad utanför Vadstena och blev så småning- om kyrkoherde och prost i Vänersborg.

Jag visste att han gått på gymnasium i Linköping. Jag hade sökt honom i tryckta matriklar för Vadstena skola utan att kunna finna honom.

Så en dag när jag satt på Landsarkiv- et i Vadstena och letade i Domkapit- lets inneliggande handlingar efter en skilsmässa, så kom jag på en liten bunt med handlingar från stadsskol- orna i stiftet.

Nästa åtgärd var att beställa in Domkapitlets inneliggande handling- ar för ett av de år ffff borde ha gått i skolan, år 1814. De innelig- gande handlingarna är buntade årsvis och är helt oregistrerade och ofil- made.

När jag fick bunten bläddrade jag igenom den och hittade så ett lägg från Vadstena skola. Av det kunde man se precis vilka böcker som stu- derades under läsåret och så det viktigaste, en sammanställning över "lär jungarna i Rectors-Classen", där Carl Adolf fanns med.

Betygsskalan var den gamla med A, a, AB, Ba, B, BC och C. I "snille och fallenhet" hade Carl Adolf A. I flit hade han också A och i seder a. I läroämnena hade han A i "Koppes lä- robok" och i Cicero och i resten a.

Det kanske kan vara av intresse att se vad en 14-åring läste då nämligen - förutom redan nämnda ämnena - Cate- chesen, historien, geografien, Cor- nelius, Ovidius, Grammatican, Chrest- omatia graece, fransyskan, tyskan, geometrien och aritmetiken. Det är således en viss skillnad på vad 1814 års 14-åringar läste och vad dagens 14-åringar läser.

Elisabeth Thorsell

+ + + + + + + + + +

ANTAVLEREGISTER

Kai Albertsson - DIS-medlem - skriver i Personalhistorisk tidskrift nr 1 1984 (dansk) om hur man skall kunna tillgodogöra sig andras arbete på an- tavlor under rubriken "Mina aner ? Dina aner ?". Han konstaterar att mycket dubbelarbete kan elimineras om man kan utnyttja den forskning, som ligger bakom andras antavlor. Han föreslår därför att varje antav- la skall förses med ett alfabetiskt personregister, vilket bör underlät- ta för forskarna att byta delar av antavlor med varandra. Nästa steg anser Kai Albertsson vara att man låter dessa personregister cirkulera mellan släktforskarna eller samman- håller dem centralt och slår dem samman i ett totalt anregister.

I samma nr recenserar Kai Albertsson en bok med personregister till an- tavlor från Tyskland. "Die Ahnen- listen - Kartei". Verket började utges 1974. Fram till 1983 har ut- givits 11 band omfattande totalt 60000 namn. För varje person är upp- ställningen följande:

| Namn | tid | Område | Plats | Antavle-
nr |
|-------|-----|--------|-------|----------------|
| Kalle | 17 | 12 | 2200 | 1431 |

Exemplet gäller personen Kalle. 17 be- tyder 1700-talet, 12 betyder området Schleswig Holstein, 2200 betyder postnumret för platsen och 1431 är an- tavlenumret, vilket hänvisar till en adresslista till antavlorna.

Antavlorna kan inte köpas och sänds inte utomlands. Men var och en kan köpa böckerna med personregistren till antavlorna. Sedan får intres- serade skriva till den adress som anges för aktuellt antavlenr.

Det tyska arbetet med sammanföring av antavlor har pågått i 60 år. Var- je år tillkommer 5 till 6000 nya namn till denna samling. Detta lång- variga arbete visar enligt Kai Al- bertsson att tanken är riktig och att man därför bör överväga något liknande i Danmark.

Det är intressant att se vilket omfat- tande arbete som bedrivits och hur strängt man skiljt åt antavlor och personregister till dessa. En sak att

fundera är om ett sådant här register fungerar lika bra för olika typer av släkter bondesläkter, borgarsläkter, ämbetsmannasläkter osv. En annan sak är om man skall försöka få personregister avgränsade i tiden eller rummet, t e 1700-talspersoner eller personer från t e Dalsland? Eller skall man ha ett enda stort register?

PO

+ + + + + + + + + + +

FÖRSLAG TILL GENEALOGISKT REGISTER

Största problemet i dagens släktforskning är att man saknar överblick över vad som redan är utforskat. Då Sverige lär befinna sig i kris och så mycket som möjligt skall insparas och indragas, gäller det för släktforskarna att kunna släktforska så effektivt som möjligt. Av egen erfarenhet vet jag att man ofta ofrivilligt utför dubbelarbete eftersom det ofta kan vara näst intill omöjligt att veta var man skall leta efter ett eventuellt tidigare gjort arbete.

Att hitta tryckt litteratur av intresse är ofta mycket svårt. En titel som "Mina anor" eller "Släktkrönikan" säger inte särskilt mycket om innehållet. Vidare kan sådana verk stå på olika ställen på bibliotekshyllorna. Det kan också vara svårt för en släktforskare i Skåne att få tag på lokalhistoriska verk från övre Norrland.

Om man tycker det är svårt att hitta tryckt litteratur, så är det betydligt besvärligare när det gäller otryckt litteratur. Om man t e släktforskar i Glumslöv socken på mikrofilm hemma eller på original i landsarkivet i Lund; hur skall man då kunna veta att det finns en mycket intressant handskrift om Glumslövs sockens hemman av kanslist Otto Lindberg hos Sparbanken i Glumslöv. Det finns väldigt mycket material ute i bygderna för att inte tala om det som finns hos privatpersoner.

När man lyckats ta reda på att tryckta eller otryckta handlingar finns, gäller det att få reda på om dessa är av intresse eller ej. Boken kanske bara är av värde om den är försedd med person- eller ortsregister. Den kanske

bara består av några få svårlästa sidor eller kanske rent av är ett noggrant och samvetsgrant arbete på flera hundra sidor.

Så gott som alltid står det för lite uppgifter i de register man söker i. Som exempel kan man ta GF släktnamnregister. Där står ett släktnamn och ibland ett ortsnamn och sedan står uppräknat vilka handskriftssamlingar som har detta släktnamn. Uppgifterna är så få att man för det mesta på vinst och förlust måste undersöka handskriften för att se om det över huvud taget är rätt släkt.

Ett ytterligare problem är hur man skall få tag på ifrågavarande arbete. Det är ju betydligt lättare för en utombys att få tag i en mikrofilmad kyrkoarkivalie från Stockholms stadsarkiv än en handskrift från Kungliga biblioteket.

Med ovanstående vill jag visa att släktforskarna största problem är den bristande registreringen av redan befintliga arbeten och inte bristande register i samma arbeten.

Mitt förslag är att man från och med nu på ett ställe registrerar all genealogisk litteratur, tryckt såväl som otryckt, som kommer ut.

Registret skulle vara uppbyggt ungefär som de register som finns för naturvetenskapliga tidskrifter.

Min tanke är att alla som lämnar in något arbete till något arkiv, någon institution eller motsvarande skulle fylla i ett formulär, som sedan förs in i ett register. I formuläret skulle, förutom vanliga uppgifter om namn och titel, stå var man kan få tag i verket, omfånget av detta, typ av arbete, om register finns, vilken tidrymd det omfattar osv.

Vitsen med ett sådant register skulle vara:

- att kunna se om något arbete existerar gällande det aktuella ämnet
- att redan registret skulle kunna visa om arbetet är av intresse
- att kunna få reda på var man kan få tag på arbetet.

Hur skall då registret se ut? Det skulle kunna byggas på följande uppgifter:

Författare:
Titel:
Utgivningsår:
Utgivningsort:
Antal sidor:
Ev ISBN - nummer:
Distribution/Tillgång/Referens:
Pris:
Nummerkod:
Recension:
Ersätter/Kompletterar/Hänvisning:
Tryckt/Otryckt:
Typ av arbete:
Nyckelord:
Ortsnamn:
Släktnamn:
Tidsrymd:
Sammanfattning:

Kanske skulle fler uppgifter finnas med, kanske skall några strykas. Jag tänker mig att varje arbete skall få ett individuellt nummer, för att man lättare skall kunna göra hänvisningar. Ortsnamnen, som bör vara socken, härad eller län, bör få internt kodnummer för att underlätta sökning t e på härad. Sammanfattningen begränsas till ett visst antal tecken. Alla uppgifter utom sammanfattningen skulle lätt kunna läggas in på data med ett basregisterprogram.

På längre sikt finns två användningsmöjligheter. Dels skulle man kunna prenumerera på vissa sökord. Dels skulle man vid ett enskilt tillfälle kunna söka på ett visst sökord.

Vem skall vara ansvarig för registret?
Vem skall bekosta det? I princip föreställer jag mig att det skall vara till självkostnadspris. Det borde vara lönsamt för arkiven att ha ett sådant register, då mindre dubbelarbete skulle utföras och därmed bidra till mindre förslitning av arkivalierna. SVAR borde också vara intresserade av ett sådant register. Men självklart får det inte bli orimligt dyrt för släktforskaren. Man skulle mycket väl kunna låta personer, som lämnar in bidrag få särskilda förmåner. En annan sak som kan diskuteras är om man

skall ha alla arbeten tillgängliga (original/mikrofiche/mikrofilm) på ett ställe.

Det kanske låter som totalt vansinne att tro att ett genealogiskt register kan vara lönsamt för såväl nyttjare som registerframtagare. Jag tror att även om det verkar orealistiskt nu, så har vi ett sådant register inom tio år. I början kan man kanske nöja sig med att lägga upp kortregister. Ett sorterat på författarnamn, ett på släktnamn, ett på ortsnamn och ett på nyckelord. Jag tänker mig i första hand att alla arbeten som nu görs skall bli registrerade. På sikt skulle man också kunna tänka sig att äldre material skulle bli registrerat. Till slut skulle man då ha ett register, där man lätt kan finna om något arbete redan är gjort och man slipper dubbelarbete.

Slutligen vill jag säga att jag givetvis inte anser detta vara ett färdigt förslag. Det finns mycket som kan diskuteras. Det finns säkert mycket som jag glömt att ta med i beräkningen, men jag anser det ändå viktigt att vi får igång en diskussion rörande denna problematik.

Olof Cronberg

Tack för detta Olof. Jag hoppas också att en diskussion kan komma igång. Alla inlägg är välkomna. På bibliotekssidan måste man väl ha arbetat ganska mycket med sådana här problem. Hembygdssidan borde väl också vara intressant. GF i Stockholm samlar ju på sig en stor mängd genealogisk litteratur. Hur registreras den i dag?

PO

+ + + + + + + + + + +

REGISTER TILL MATERIAL FRÅN PERIODEN
1530 TILL 1750

eller

VAD SKALL MAN GÖRA MED ALLA UPPGIFTER
SOM MAN HAR I SINA PÄRMAR OCH SOM
INTE PASSAR IN I EN AN- ELLER STAM-
TAVLA ?

Ett sätt är ju att låta dessa uppgift-
er vara kvar där de är och hoppas på
att man hittar dem, när man behöver
dem.

Jag har inte valt det alternativet
utan jag satte mig ned och funderade
på vad jag ville göra med materialet.
En av målsättningarna inom min släkt-
forskning är att jag snabbt skall
finna en uppgift bland mina "tjugo-
fem pärmar och tio lådboxar". Mycket
av min tid har gått åt till att skriva
tabeller och sammanställningar samt
att sammanföra uppgifter från olika
källor. Det är svårt att släktforska
före kyrkböckernas tid. Det är ett
tidsödande jobb, som inte blir mindre
tidskrävande om man dessutom skall be-
driva källforskning inom ett relativt
stort område tidsmässigt.

Jag började släktforska 1978 och gick
med i GF 1979 och i DIS 1980. I dec
1979 köpte jag min Vidiolog och sedan
var jag fast i en spännande hobby.
Jag kom ganska snabbt underfund med
att Torsås socken (nuvarande Torsås
och Gullabo) i Kalmar län var lämplig-
ast att ha som utgångspunkt i min
fortsatta forskning. Dels härstammade
jag på min mors sida med större delen
av anorna därifrån. Dels var denna
socken intressant pga att den före
freden i Brömsebro var gränssocken
gentemot Danmark. Dessutom var inte
Torsås socken direkt representerad i
släkthistorisk litteratur. Här fanns
således många otrampade stigar på
släkt- och historieforskningens mar-
ker att utforska.

Efter att ha bedrivit forskning inom
detta område i snart fyra års tid,
har jag kommit så långt tillbaka som
det går i de skrivna källorna. Tids-
perioden, som jag i huvudsak sysslar
med rör sig mellan 1530-talet och
fram till 1750-talet. Större delen
av denna tid har ej kyrkböcker, vil-
ket gör det svårt att rätt identifi-
era personer. Mycken tid måste därför
ägnas identifiering. Källorna stämmer
inte alla gånger helt överens. Krigs-

handlingar under långa tidsperioder
försvårar också.

Mängden av uppgifter (person och hän-
delse) håller på att växa till den
nivå att de är klart omöjliga att
hantera manuellt. Jag insåg tidigt
att en dator är enda lösningen för
att få ut någonting av min forskning
och den enda möjlighet som står till
buds för att kunna fortsätta. Annars
blir resultatet en massa pärmar och
lådboxar, som står i bokhyllor och
tiger.

Vad är det primära med personuppgift-
er, som man stöter på i sin släkt-
forskning? Jo de har till 99 % en
topografisk bindning. (1)

Man kan inordna de flesta personupp-
gifter under olika yrkeskategorier (1)

För att få ordning på mina avskrifte-
kopior och sammanställningar satte
jag mig för ett halvår sedan och
började skriva på ett registerprog-
ram med dessa två punkter som in-
gångsvärden. Resultatet blev SFREG.
Jag fann mycket snabbt att program-
metbehövde ge register i tre olika
nivåer och möjlighet till sökning
på alla ingående element.

Mitt program SFREG ger i nuläget följande delregister:

- . Topografiskt register (nivå 1).
inmatning ur mantalslängder,
jordeböcker, årliga räntan
m m /skattelängder/
- . Yrkes/annregister (nivå 1)
inmatning av yrkesfolk från samma
källor som för topografiska
registret samt domböcker mm
/soldater, knektar, båtsmän
m fl/
- . Gårdsregister (nivå 2)
Sammanställningar ur topografiska och yrkesregistren resulterar i inmatning i detta register. Härtill kommer direktinmatning ur ägarelängder, husförhörslängder mm
- . Personregister (nivå 3)
Identifierade personer i gårdsregistret föranleder inmatning i en personakt i personregistret.

(forts sid 25)

KORTA NOTISER

LÄNGE LEVE ABC 80

Under detta motto har Liber presenterat två nya tillbehör till ABC 80, dels en högupplösningstillsats som ger 256x256 punkters upplösning och dels möjlighet att använda ABC 800s Basic, nämligen BASIC II.

TERMINALMÖJLIGHETER TILL MORMONERNAS DATABANK DRÖJER

Det kommer att dröja åtskilliga år innan vi släktforskare får tillgång till mormonernas databank från vår egen hemterminal. Möjligheterna kommer då också att bli begränsade med hänsyn till gällande lagstiftning om sådant material och sådana projekt. Det finns också en säkerhetsaspekt på detta. Ett mera realistiskt projekt är att låta släktforskarna sända in sina uppgifter direkt från sin hemdator till mormonernas databank, vilket för när är under utredning. (the Pioneer)

MORMONERNA KOMMER MED SLÄKTFORSKNINGS-PROGRAM

Mormonerna avser att före slutet av 1984 komma med hemdatorprogram kallat "Personal Ancestral File (m)" för att hålla reda på den egna släkten. Programmet (-en) görs för Apple (modell II-plus och IIe), TRS (modell III) samt IBM PC. Av maskinerna krävs 64 kb RAM minimum, två diskettenheter eller en diskett-enhet och en skivenhet (hard disk drive) samt skrivare. Programmet ger möjlighet till frantagning av antavla samt sortering till person eller nummerregister. Programmet ger också färdiga utskrifter för tempelarbetet. För varje person tas med kön, titel, födelseort och tid, dödsort och tid, hustru och datum/plats för giftermål samt vissa för mormonerna viktiga kyrkliga data (LDS Ordinance dates/places). Möjligheter finns också att ta in biografiska uppgifter och källhänvisningar för varje person. Varje person ges av programmet ett unikt nummer på disketten.

OPTISKT SKIVMINNE ANNONSERAS

Ett optiskt skivminne på 1 Gb annonseras av firman Shugart Corp i Sunnyvale, Cal, till ett pris av \$ 6000.

12 tums skivor används. Varje skiva kostar \$ 100-150. Uppgifter från mer än 5000 disketter av den typ vi använder (160 kb) ryms på denna skiva, på vilken dock endast uppgifterna kan skrivas in för att sedan läsas. De kan ej tas bort för att ersättas med andra.

NY SLÄKTFORSKARFÖRENING I FINLAND

I Finland pågår förberedelser för att starta en ny släktforskarförening med datorn i centrum. Namnförslaget är "Datateknik för släktforskning". Bakom den nya föreningen står bl a vår medlem Leif Methner. Vi önskar den nya föreningen lycka till och hoppas på ett gott samarbete över gränsen.

ÅMÅLS SLÄKTFORSKARE

I Åmål bildades i december en ny släktforskarförening "Åmåls släktforskare" med från starten ca 40 medlemmar. Ordförande är Lennart Arvidsson. Man planerar ett möte per månad med början 16 januari.

LINKÖPING FÖRST IGEN ?

I Linköping har införts avgift för användning av läsapparaterna för mikrofilm på biblioteket. Man får numera betala 10 kr per arbetspass om 3 timmar. Detta har naturligtvis utlöst protester i lokalpressen med tal om straffavgifter etc.

MER ÄN FÖRDUBBLAT PRIS PÅ MIKROFILMEN

I förra numret av SFN angavs att priset på mikrofilm skulle höjas. Det nya priset är kr 195 per rulle, vartill kommer faktureringsavgift på 10 kr samt 1 kr per rulle plus moms plus postförskottsavgift. Detta gör totalt ca 250 kr per rulle, dvs mer än en fördubbling av priset. Därmed är mikrokorten billigast för de områden där dessa finns. Samtidigt har tidigare aviserad avgift för skriftliga förfrågningar till lands- och riksarkiv införts. Avgiften blev 80 kr, som skall betalas i förskott och ger högst 1/2 timmes arbete.

LANDSARKIVET I HÄRNÖSAND

har nu totalt 36 platser fördelade på två forskningssalar.

FLER CIRKLAR MED DISGEN I SUNDSVALL ?

Resultatet av den cirkel i släktforskning med dator som ägde rum hösten 1983 i Sundsvall var så positivt att man funderar på ytterligare någon kurs enligt vad Lennart Lindqvist i Midälva Genealogiska förening berättar. Kanske nästa höst ? Ett problem är att efter kursen få tillgång till datorer - ABC 80.

NORRTÄLJE SLÄKTFORSKARFÖRENING

har tillsammans med Norrtälje Kulturnämnd och Stockholms läns hembygdsförbund givit ut "Sjuhundra härads domböcker 1601-1651" i två delar. Den första innehåller grundtexten på nysvenska och har person och Ortsregister. Den andra innehåller kopior av dombokstexten. Delarna kostar 50 resp 30 kr och kan köpas var för sig från Urban Johansson Nyponvägen 35 76100 Norrtälje.

NYA TONGÅNGAR I ORGANISATIONSFRÅGAN

Styrelsen i Skövde genealogiska förening föreslår i förslag 84-01-04 att föreningen skall söka fullvärdigt medlemskap i Västergötlands hembygdsförbund. Man har tidigare ansökt om medlemskap i GF i Stockholm. Denna ansökan har avslagits med motivering att GF inte kan ansluta små föreningar. Styrelsen i Skövde anser det inte riktigt att stora föreningar dikterar villkoren för små föreningar på detta sätt. Då man anser det viktigt att tillhöra en riksorganisation söker man anslutning till hembygdsrörelsen i stället.

VÄRMLANDS SLÄKTFORSKARFÖRENING

bildades den 15 dec 1983. Vårmöte skall äga rum i Hagfors den 12 maj kl 1400 på biblioteket.

SOLDATINVENTERING I SKARABORGS LÄN

Stifts- och landsbiblioteket i Skara har startat en inventering av soldater inom indelningsverket i Skaraborgs län. Det som skall registreras är den vanliga soldatens historia, hur levde han, vilken bakgrund hade han och vad blev det av honom när han fick avsked. Björn Lippold håller i trådarna. Arbetslösa ungdom skall göra sammanställningsjobbet.

Har Du något att bidra med tag kontakt med länsbiblioteket i Skara, adress Box 194 53200 Skara.

UTVANDRARMONUMENT AV CARL MILLES

Emigrantinstitutet i Växjö har planer på att gjuta Carl Milles utvandrarmonument i brons och ställa upp det utanför Utvandrarernas hus i Växjö i en damm. En skrivelse med begäran om stöd har sänts ut undertecknad av Britt Mogård, Ingvar Dominique och Ulf Beijbom. Totalt beräknas det kosta 100 000 kr, varav Lions club i Växjö redan bundit sig för 25 000 kr. Belopp kan sättas in på postgiro 22 55 25 - 5 eller bankgiro 991-2502.

LANDSARKIVET I HÄRNÖSAND REGISTRERINGSBAS

Av registreringsbasens månadsrapport för februari framgår bl a att första registret på diskett nu levererats till Rolf Näslund för ett hans projekt. Registreringen är gjord på ABC 802. Program för att göra förteckningar över register och program för att visa hur te fögderier och församlingar hör ihop har tagits fram för en Nokia Micro Mikko med det kända programmet dBase II.

Av rapporten från december bekräftas nödvändigheten av säkerhetskopior. Av misstag råkade man radera allt på den Winchester-enhet man hade och då var man glad över de säkerhetskopior som fanns.

3 TUM DISKETTENHET TILL ABC 80

På mikrodatormässan i Sollentuna nyligen visades bl a en diskettenhet om 2x 320 kb för ABC 80 kallad Datadisc 34. Den är avsedd för 3 tum disketter. Pris ca 10.000 kr. Nya kontrollkort till alla diskettenheter fanns också som var 3 - 5 gånger snabbare än de gamla. ABC 850 är en Winchester från Luxor om 10 Mb.

STORMOR I DALOM

Jag håller på med ättlingarna till Stormor i Dalom. Jag har redan ganska mycket uppgifter men vill gärna ha mera om det är någon som har. Jag är bara intresserad av uppgifter fram till 1800-talets slut. Kontakta sekr.

(forts från sid 22)

Man kan söka i samtliga ingående element i respektive register. Element är postnummer (det nummer i filen som uppgiften är lagrad på), årtal, förnamn, efternamn, yrke, källa, anm/tillägg. Fördelen med detta säger sig själv men jag vill ge några exempel.

I topografiska registret har i elementet anm/tillägg införts följande kodning: B= Bränt och Ö=Öde(gård). Söker jag på B och Ö i detta element får jag fram vilka gårdar som brändes av danskarna under krigen samt hur länge respektive gård låg öde, dvs oförmögen till skatt eller obebodd. Med hjälp av en topografisk karta kan jag sedan följa den danska härens härjningar genom socknen upp mot Kalmar. I tabellform kan jag sammanställa tidsperioderna då gårdar låg öde.

Genom att söka på årtal i kronologisk ordning i gårdsregistret kan jag för en viss gård få dess historia i tidsföljd.

Genom att markera ofullständiga och uteblivna uppgifter med "?" i databasen kan jag alltid se var jag behöver sätta in mer forskning. Jag kan söka i respektive element på "?".

Jag arbetar hela tiden med en avskrift eller kopia av originalkällan i botten. Då jag har en hänvisning i databasen till källan kan jag alltid gå tillbaka till denna och försöka klara ut frågetecknen.

I övrigt är samtliga register intakta från inmatningstillfället. Jag har 500 poster i varje registerfil. Överstiger källmaterialets personuppgifter detta antal fortsätter jag i en ny databasfil (ex Topo1, Topo2 osv) Jag använder i dag en ABC 300 med diskettenhet 832 och har som databas endast en fil för respektive register på disketten. Sammanlagt har jag ungefär 1200 personer registrerade. De kommer från årliga räntan och Torsås 1539, 1548, 1558, 1568 samt yrkesuppgifter hämtade ur rullor från 1500-talet. Även om materialet i databasen kvantitetsmässigt är litet är det kvalitetsmässigt större med hänsyn till jämförelse och utvärdering. Jag har redan lyckats lösa några problem med mina register. Problemen skulle annars ha blivit olösta eller lagda på hög tills vidare.

Jag fortsätter utvecklingen av mitt registerprogram och betraktar min inlagrade databas mer som en testbas för registerprogrammet än som en fullvärdig databas. För att få en fullvärdig databas måste samtligt material från den aktuella perioden registreras.

Programmet omfattar i nuläget 10.4 kb och tar 17 kb vid körning. I framtiden hoppas jag kunna få ned det till 14.7 kb vid körning.

I dag kan jag läsa in ungefär 180 poster om 55 tecken. I framtiden räknar jag med 230 poster. Siffrorna anger inmatning till arbetsminnet.

Jag hoppas framdeles kunna återkomma med rapporter om min fortsatta utveckling av SFREG.

Avslutningsvis vill jag nämna lite om min "datakunskap". Inom dataområdet är jag en "fackmässig novis". Jag har jobbat med data sedan 1969 ("tryck på knappen"). Basic började jag läsa på egen hand i juni 1983. Vid samma tidpunkt fick jag möjlighet att under korta stunder då och då kunna sitta vid en ABC800 och börja känna på att programmera själv. Lagom till veckan på Novilla på Skansen i september fick jag mina första delprogram att fungera. Dock var inte alla klara då och fortfarande återstår en del. Vissa bearbetningsprogram och utvärderingsprogram måste tillkomma om SFREG skall kunna arbeta som jag tänkt mig. Med andra ord; jag är i början av den kunskapsväg som skall leda fram till att datorn skall bli min "kompis" och "hjälpreda" inom släktforskningen.

Till sist kommer följande fråga. Vad skall jag göra med de identifierade personerna i personregistret, vilka jag med tiden upptäcker att de ingår i en an- eller stamtavla? Ja, då återstår bara ett alternativ: DISGEN.

Jan-Christer Strahlert

+ + + + + + + + + + + + + + +

DISGEN INNANFÖR SKALET

I några artiklar här i SFN tänker jag berätta lite för Dig datorkunnige om hur DISGEN, föreningens programsystem för hantering av den egna släkten, ser ut innanför skalet. Eftersom programsystemet är omfattande och har ett stort antal programmoduler är avsikten inte att i detalj ta upp allt utan att försöka beskriva de delar av DISGEN, som kan vara intressanta för att möjliggöra utbyte av information mellan DISGEN i ABC80/800 och släktinformation lagrad i andra persondatorer.

Karaktäristiska egenskaper

Först bör några karaktäristiska egenskaper för DISGEN nämnas:

- Det finns inga praktiska gränser för hur mycket material man kan lagra i DISGEN. Upp till 32 miljoner individer kan lagras och bearbetas av DISGEN.
- Individerna identifieras av ett individnummer som är unikt inom en grupp om 999 individer. Varje grupp i DISGEN benämnd "flock", har också ett nummer, vilket ligger mellan 1 och 32000.
- Inbördes relationer mellan individerna anges med hjälp av dessa nummer.
- Alla uppgifter lagras på ett utrymmessnålt sätt efter vissa regler.
- Utskriftsprogram redigerar och kompletterar lagrade uppgifter i form av antavlor och släktträd för valfri, lagrad individ.

Flockar och individer

I detta avsnitt skall jag behandla hur uppgifter organiseras och lagras på datorns yttre minne. Innan jag går in på detaljer, skall jag göra en jämförelse med det traditionella, manuella sättet att handskas med data.

Släktarkivet kan inte på förhand bestämmas till sin storlek, vi vet inte hur många pärmar eller kortlådor vi kommer att behöva. Därför börjar vi med ett arkiv för den släktgren vi först studerar. I DISGEN talar vi om "flockar, dvs en mängd individer, som har många inbördes relationer, te personerna i en släktgren.

Varje flock kan ses som en arkivpärm. Vi numrerar sedan efter hand våra pärmar med flocknummer - 1 till 32000.

För varje person behövs sedan något identifikationsbegrepp i form av en siffra eller bokstavskod. Många olika system har sett dagens ljus under årens lopp för detta. I DISGEN nöjer vi oss med att tilldela varje person ett individnummer från 1 till 999. Om man vill komplicera tillvaron kan man ta udda till kvinnor och jämna till män. I DISGEN spelar valet ingen som helst roll - bara varje person har sitt eget individnummer.

Med flocknummer och individnummer kan alltså upp till 32 miljoner personer identifieras.

När vi lagrar information på kassett eller diskett delar vi upp informationen så att varje flock lagras i en egen fil. (Varje pärm får en egen plats på hyllan).

Ansedeln

På den traditionella ansedeln finns vissa givna rutor för speciella uppgifter om personer som normalt alltid kommer att fyllas i. Dessa är namnuppgifter, tidpunkter och platser för olika händelser samt relationer till andra individer. Vidare finns det plats för en levnadsbeskrivning.

Ansedeln i DISGEN utgörs av ett antal notiser. Alla typer av uppgifter från den traditionella antavlan identifieras med en notistyp - en bokstav - som anger uppgiftens art. Vidare delas notisen in i fält med utrymme för vissa typer av uppgifter.

Låt oss börja med den första och viktigaste notisen, namn-notisen.

K2 Andersdotter Karin Ida

Första fältet är "K2", som anger att personen är en kvinna med individnumret 2. Nästa fält är "Andersdotter", dvs efternamn. "Karin Ida" är det tredje och sista fältet, som anger förnamn.

För att inte blanda ihop de olika fälten införs i denna följd av tecken ett specialtecknet - en fältavgränsare. Här används tecknet "%".

K2%Andersdotter%Karin Ida%

Vår första notis är nästan klar. Olika typer av notiser har olika många fält, varför vi måste avsluta vår notis med notisavgränsare.

K2%Andersdotter%Karin Ida%

(På grund av min skrivmaskins begränsningar står här tecknet "\$" som notisavgränsare. I stället för detta tecken skulle det stå tecknet "brädgård")

Med denna struktur har vi fått ett kraftfullt sätt att beskriva olika typer av uppgifter.

- . Varje typ av uppgift har fått en unik typkod
- . Enhetlig följd av deluppgifter med varierande längd.
- . Okända deluppgifter kan utelämnas och inget utrymme behöver reserveras för dessa.
- . senare upptäckta deluppgifter har sin givna plats och kan införas i teckenföljden, som först då tar upp ett större utrymme.

Trots den stora friheten i detta notisformat har vissa praktiska begränsningar införts i DISGEN.

- . Högst 80 tecken per notis, inklusive avgränsare. Om större utrymme erfordras kan delar av dessa uppgifter placeras i ett fritt notisformat, se mera härom längre fram.
- . Högst 20 samtidiga notiser tillåts i datorns internminne, dvs max 20 notiser per ansedel. Till varje individ kan naturligtvis flera individnummer knytas, dvs en person får flera numrerade "ansedlar i pärmen".

Denna restriktion gäller DISGEN, då programmet skall kunna användas i en ABC 80 av minsta storlek (16 kb RAM).

På den första av "ansedlarna" för en person måste alltid namnotisen finnas. Typkoden kan också vara "M", då avses en man.

För att förenkla beskrivningen i fortsättningen kommer jag att beskriva notisernas form på följande sätt:

M individnr efternamn förnamn

Jag anger innehållet i varje fält i stället för att fylla i ett exempel. Vidare har för tydlighetens skull

fält- och notisavgränsare utelämnats.

Relationer

För att med datorns hjälp kunna bilda antaylor och släkträd måste vi beskriva relationerna mellan våra släktingar med relationsnotiser. Vi refererar till de olika individerna med hjälp av flock- och individnummer. När vi anger en persons föräldrar använder vi P-notis för Far och Q-notis för Mor.

P flock individ

"flock" anger alltså numret på den flock där fadern är dokumenterad.

Barn anges med notisen

B flock individ gifte

"gifte" anger vilket äktenskap ett barn hör till om föräldern har varit gift flera gånger. Uppgiften kan normalt utelämnas.

Händelser

En kombination av händelse och relation fins i giftermålsnotisen. Här förekommer uppgifter om såväl tid och plats som person.

G kommentar datum ort flock individ källa

Med kommentar-fältet kan något eller några förtydligande ord till giftermålet anges.

Datum-fältet har ett alldeles speciellt utseende. Antingen innehåller det fyra siffror som anger år eller innehåller det åtta siffror som anger år, månad och dag. Skulle månad eller dag vara okänd anges 00 för resp i åttasiffersalternativet. Naturligtvis kan datum helt utelämnas.

I ort-fältet anger man efter behövt e gård, församling och/eller länsskap.

Om uppgifterna har hämtats från någon särskild källa kan en källreferens anges i källa-fältet.

De övriga notiserna har ett något enklare utseende:

Typ kommentar datum ort källa

Typ-bokstaven anger vilken händelse notisen avser. De olika typbokstäverna redovisas separat.

Övriga uppgifter

Om adressen till nu levande person skall lagras används

A datum text

Texten utgörs av adressen följt av punkt (.) .

Då en person har varit gift flera gånger placeras en H-notis före första giftermålsnotisen. Detta är viktigt för släktprogrammet. För personer som endast varit gifta en gång behöver H-notisen ej användas.

H antal

Yrke anges med U-notisen:

U text

U-notisen sätter själv in punkt.

Då utrymmet "på en ansedel" tagit slut, dvs då 19 notiser lagrats och mer än en notis återstår att lägga in måste en ny "ansedel" tas i anspråk. En sådan pekas ut med hjälp av X-notisen. Ytterligare notiser för personen ifråga kan lagras under det nya individnumret.

X individ

Varje "ansedel" antingen den innehåller en eller 20 notiser avslutas alltid med en Z-notis, som saknar fält (dvs Z%%\$).

Om en händelse inte har någon motsvarighet i någon av de standardiserade notistyperna kan en specialnotis användas; S-notisen. Denna saknar benämning, varför kommentarfältet utnyttjas för att ange händelsen i fråga.

Utskrifter

När man listar uppgifterna i en "ansedel" kommer uppgifterna att skrivas ut i den ordning de är lagrade. Detta gäller såväl listor över flockar som antavlor och släktträd.

Eftersom våra notiser har komprimerats på ett maximalt sätt måste vid utskrift av uppgifterna kompletteras med tillägg för varje notistyp.

F%18271203%%\$Di pesten%%Storegård%mun-
tligt%\$

skrivs ut som

Född 1827-03-12. Död i pesten i Store-

gård (muntligt).

I exemplet har vissa uppgifter utelämnats med avsikt för att illustrera effekterna av detta.

Program i DISGEN

För att lagra, kontrollera, rätta, lägga till och ta bort uppgifter för personer enligt de beskrivna reglerna finns ett flertal program.

INKASS lagrar uppgifter på kassettband

UPPDAT lagrar, rättar och ändrar uppgifter på diskett

TILLFLEX Kopierar uppgifter på kassett till diskett

KOLLAFK kontrollerar det formella innehållet (enligt reglerna) hos lagrade uppgifter.

LISTAFK skriver ut alla eller valda delar av lagrade uppgifter i en flock

Fortsättning följer

I nästa SFN kommer vi att ta upp lämpliga lagringssätt på kassett och diskett. Vidare hur man lämpligen överför uppgifter mellan olika personatorer mm.

Är Du intresserad av att själv programmera Ditt släktprogram kan det vara en fördel att anpassa det till DISGEN-formatet. I dag finns det åtskilliga tusen personer arkiverade hos ett flertal DISGEN-användare. Kanske Ni är släkt.

Björn J.

+ + + + +

SLÄKTFORSKNING I BORÅS

Länslbiblioteket i Borås har sammanställt vad man har där av intresse för släktforskarna i ett litet trevligt häfte med titeln "Släktforskning Älvsborgs län: register och utdrag". Man finner i häftet förutom uppgift om vilka mikrofilmsförteckningar man givit ut i Borås även vilka register man har deponerat i Borås från länslarkivet i Göteborg, de sammanställningar ur domböcker som finns mm. En sammanställning finns också gällande de personregister som finns på mikrofilm (Jmfr min motsvarande förteckning gällande kyrkoarkivalier för hela landet

i SFN nr 3). I häftet finns även med de personregister på mikrofiche, som vi tagit fram till kyrkoböcker från Dals Ed och Töftedal.

Av häftet framgår bl a att fyra mikrofilmsförteckningar finns för Älvsborgs län. En gäller kyrkoarkivalier, en boskaps- och mantalslängder mm, en domböcker och en militärrullor. Det är i jämförelse med en del andra länsbibliotek en stor satsning på mikrofilm man har gjort i Borås. Detta, utgivningen av föreliggande häfte och mycket annat visar det stora intresse som biblioteket i Borås visar släktforskningen, vilket jag tycker är mycket roligt och stimulerande. Tack Lilian Anderson och alla de andra ansvariga som jag tyvärr inte känner.

PO

Tidigare under 1983 har biblioteket i Borås givit ut en litteratursammanställning för släktforskare.

+ + + + + + + + + +

FORSKARFÖRTECKNINGAR

Den nya släktforskarföreningen i Kalix "Kalixbygdens forskarförening" har startat med en forskarförteckning med närmare 50 namn.

Av "Släktforskarförteckning för Jämtlands län" har jag fått en korrekturupplaga från Elis Svensson, som sammanställt den för Jämtlands läns släktforskarförening. Förteckningen omfattar 65 av föreningens 202 medlemmar (83-12-31), men man hoppas på fler till den förteckning, som skall komma 1984. Uppställningen är samma som den genealogiska föreningen i Stockholm använder i sin. Släkregister, församlingsregister och register över specialforskning finns. Förteckningen är snyggt och fint gjord. Som första uppgift har man släkter med eller utan uppgift om församling. I många fall tycker i alla fall jag, att det är svårt med släktnamn utan någon geografisk anknytning. Son-namn saknas helt i släkregistret. Finns inga släkter grundade på en person med son-namn ?

Supplement 1983 har kommit till släktforskarförteckningen för Medelpad.

Supplementet tar upp 81 nya medlemmar varav 18 med forskaruppgift samt ändringar i forskaruppgifter för fem äldre medlemmar och ändring i adress för 19 st. Bengt Lidén och Lennart Lindqvist svarar för supplementet.

PO

+ + + + + + + + + +

LANTMÄTERIET PUFFAR FÖR SINA KARTOR

Lantmäteriet har nyligen gått ut med en folder om sina kartor. De kan studeras i original på lantmäterienheterna i residensstäderna eller centralt på forskningsenheten i Gävle. Kopior av kartorna kan köpas.

Totalt finns omkring en miljon kartor i residensstädernas lantmäterienheter och ca 200.000 centralt i Gävle. I Gävle finns de flesta 1600 och 1700-talskartorna jämte huvuddelen av 1800-talskartorna. I residensstäderna finns koncepten till 1700-talskartorna och originalen till kartorna från mitten av 1700-talet och framåt. Kartorna ingår i lantmäteriakter, dvs förrättningar av olika slag, i vars texter även genealogiskt intressanta uppgifter kan finnas.

Någon förteckning över kartorna finns inte utgiven. Man hänvisas i stället till länsstyrelsernas lantmäterienheter eller till forskningskontoret i Gävle för att få hjälp att finna önskad karta. Man hänvisar också till Alfred Örbäck, vars föredrag i Linköping för inte så länge sedan redovisades i förra numret av SFN. Hans telefon är 021-195218 och efter kl 1700 021-131127, allt enligt foldern. Forskningskontoret i Gävle har nummer 026-10034.

Det är glädjande att lantmäteriet uppmärksammat intresset för äldre kartor bland släktforskarna och vill underlätta för dessa att finna önskad karta och få en kopia av den

PO

Se även: Lantmäteriet i Linköping, SFN föregångare F4 sid 6 och Lantmäterihandlingar ger mer än man tror, SFN nr 15 sid 27.

+ + + + + + + + + +

PRESSGRANNAR

Denna gång är det endast ett nytt medlemsblad ÖGF-lövet. Det är naturligtvis Elisabeth Thorsell som står bakom ÖGF nya medlemsblad. Fast egentligen är det kanske bara den gamla möteskallelsen som brukar komma två gånger om året som getts ett trevligt namn. Varmt välkommen i alla fall. I övrigt har SSGF medlemsblad ändrat namn och heter nu Anropet.

I Anbladet nr 15, sept 1983 berättar Nils Sundelius om Östersättra - en gammal by som försvunnit. 1983 - släktforskningsns år, får stor rubrik med fokusering på släktforskardagarna på Skansen i september och uppföljning på biblioteket i Norrtälje med en utställning 17-22 oktober. I övrigt berättar Anders Norberg om en spelmanssläkt från Häverö och hans linje till Johan III och Gustaf I Eriksson Vasa. Som bilaga är en artikel om Österbygge by i Bladåker i gångna tider av Hans Gillingstan.

I Anbladet nr 16 febr 1984 skriver Nils Sundelius om våra anmödtrar. Han tar upp svårigheterna att få veta någont om dem och vill inspirera till forskning om kvinnan i äldre tid. Han berättar om hur kvinnan då nästan hela sitt liv var omyndig och om olika slag av brudgävor mm. Urban Johansson har en artikel om skatter och mantal, vilket ämne ofta kommit upp i hans studiecirkel i släktforskning. Birgitta Karlsson berättar om Gustafva Hallenia, förebilden till majorskan på Ekeby. Olof Jabell - förre redaktören - rapporterar till sist från Hole by i Dalarna, dit han flyttat och där det finns en livaktig informell sammanslutning "Kulturen i Hole", som varken har ordf, sekr eller kassör men ändå fungerat i sju år och årligen arrangerar en kulturdag med bl a utdelning av kulturpris.

I Ane nr 22 januari 1984 finns bl a två recensioner, en av Clemenssons nya handbok för släktforskare samt en om "Knektar i Konga kompani" av Carl Gustav Collin. Sölve Olsson recenserar. (Den senare boken recenserar utförligt i tidningen Land nr 3 20 jan 1984 sid 13 av Kerstin Davidsson).

Ane nr 23 mars 1984 innehåller bl a upprop om underlag till en ny forskarförteckning. Den gamla är alldeles föråldrad. Östbo-rummet på Värnamo

bibliotek omnämns. Där finns tre läsapparater för mikrofilm jämte kopieringsmöjlighet.

Anno Domini nr 3 1983 redovisar Lindesbergs kulturhistoriska arkiv. Artikel om Byskolläraren i en bergslagsbygd, saxad ur Fataburen 1947, slutförs.

Anropet är nya namnet på SSGF medlemsblad. Nr 1 1984 tar upp pressgrannar, forskarförteckningar, spalt för efterlysningar samt föreningsangelägenheter; landskapsträffar och temakvällar.

GF-aktuellt nr 58 februari 1984 kom i nytt utförande och inleddes med "Nya församlingar" ... Håkan Skogsjö från Genealogisk Ungdom i Göteborg har skrivit om detta. Innehållet är annars i stort ungefär samma som förut.

I Hembygdsjournalen nr 19 december 1983 ger Torsten Ekström en presentation av Västerås släktforskarklubb inför hembygdens år. Vidare finner man att släktforskarklubben skall ha "kostymbal". En efterlysning av en Västerås-bo finns också med, vilken snabbt klarats upp av Torsten Ekström.

Hembygdsjournalen nr 20 mars 1984 innehåller för släktforskarklubben endast en notis om årsmöte. Separat kallelse bifogas.

I Husförhørsnytt nr 4 1983 skriver Björn Lippold om vad som hänt sen sist, sockeninventeringar, meddelande från Skövde genealogiska förening, hembygdlitteratur i släktforskningens tjänst samt emigranthistoria i Mariestad. Anders Larsson skriver om Amerikabrev, kungörelse om ludring samt vad är en profoss. Utdragen ur sockenböcker försvinner från förra numret.

I Husförhørsnytt nr 1 1984 skriver både Björn Lippold och den nye ordf Lars Hjelmström om föreningsarbetet. Man har nu kommit upp i 100 medlemmar. I övrigt finns rapport från Skara-avdelningen samt artiklar om en kakelugnsmakare i Skövde och om ett dödsfall, vilken senare artikel fått titeln "Svepingen". Vidare finns referat från släktforskarnas julfest i Tidaholm samt ett översatt amerikabrev. Husförhørsnytt är organ för de föreningar som ingår i samarbetsorganet Skaraborgs släktforskarförbund, nämligen Skövde och Tidaholms Genealogiska föreningar samt Skara och Götene släktforskarföreningar.

Hällefors släktforskarklubbs medlemsblad nr 3 1983 förklarar vad en konstekar är för något samt fortsätter utdragen ur domböcker från Hällefors och Grythytte häradsrätter av Carin Widén.

Hällefors släktforskarklubbs medlemsblad nr 1 1984 fortsätter med utdragen ur domböcker. I artiklar tas upp gatunamnen i Hällefors och Hällefors bruksjärnvägar.

KGF-Nytt nr 3 december 1983 innehåller föreningsmeddelanden samt några efterlysningar.

KGF-Nytt nr 4 februari 1984 tar upp släkten Uhr från Slätthög. I övrigt föreningsangelägenheter. Medlemsförteckning bifogas.

MGF-Nytt nr 1 1984 redovisar den studiecirkel i släkten på data, som ordnats av MGF i samarbete med Medborgarskolan i Sundsvall. Cirkeln har omfattat 9x3 lektionstimmar och hade samlat 8 deltagare. DISGEN har använts. Man hade en ABC800 med diskett-enhet per två deltagare. Resultatet av cirkeln var positivt och referenten Folke Åsén hoppas på att flera sådana cirklar ordnas. I övrigt bl a referat från ett föredrag om Christoffer Hansson Bure skrivet av Lennart Lindqvist. Margareta Grafström höll föredraget. Som jag en släktforskarare presenterar sig denna gång Märta Strömbäck. Hon hoppas bl a att dataåldern skall hjälpa henne att ge svar på frågor av typ: "muntliga uppgifter säger att min mors mor kom från Hälsingland och min farmors far kom från någon av Dalarnas finnbygder". I båda fallen har hon namn och födelse-tidpunkt. Endast födelseort saknas. Här skulle personregister av den typ vi tagit fram för Dals Ed och Töftedal säkert vara till god hjälp. Till den 25 mars annonseras en träff med grannarna i Östersund, som nu ser ut att bli årlig.

MGF-nytt nr 2 innehåller en översikt över Sundsvalls kommunarkiv av Tom Sahlén. Arkivet innehåller arkivalier från 1863 och framåt för myndigheterna i Sundsvalls stad och de landskommuner som verkat inom nuvarande kommunområde. Referat lämnas från ett föredrag av Bengt Lidén om fallet Selånger och från besöket i Östersund den 25 mars hos Jämtlands släktforskarare. Jag en släktforskarare är denna gång Lillemor Wiberg.

Roten nr 7 januari 1984 inleds med en avskrift av Bänklängden 1789 för Burträsk församling gjord av Ernst Löfgren. I övrigt tas bl a upp bildandet av en ungdomssektion och referat från släktforskarlagarna i Stockholm i september. Ett utdrag ur mitt referat från samma tillfälle görs, så viss funktion har mina referat att fylla. Man påpekar också hur snedvriden diskussionen var genom att organisationsfrågan för släktforskarerna ej togs upp och frågor avslutningsvis om inte en släktforskningsdag behövs varje år.

Roten nr 8 mars 1984 har tillägnats redaktör Kurt Bruno Boberg, som hastigt avlidit. Hans porträtt tecknas med tonvikt på hans insatser för släktforskningen. Numret innehåller resebrev från besök i Härnösand, Skellefteåföreningens årsberättelse för 1983 mm.

Skånegenealogen nr 1 1984 anmäler att man inköpt köpia av 1658 års mantalslängd för dåvarande Malmöhus län från Riksarkivet i Stockholm och redovisar innehållet. Gravstenen nr 41 i St Petri kyrka i Malmö tar Tor Flensmarck till utgångspunkt för en artikel. I övrigt skriver Yngve Mathson om sin stamfar Palle Aagesen från Dahlbye och Egon Prahl om Godsägaren på Dybeck. De nya släktforskarföreningarna i Skåne Trelleborg, Staffanstorp och Lund anmäls.

I Släktforskararen nr 8 skriver bl a Anders Winroth om Lasse Ravalsson i Norrvik och hans släkt.

Släktforskararen nr 9 har gjorts till ett utökad julnummer med mycken läsning - 12 sidor. Anders Winroth inleder med Grangärdes medeltida historia. Birgitta Törnwall skriver om tidningar som källor. Anders Winroth kommer också med en rad recensioner av böcker samt tidskriftsreferat. Supplement nr 1 till forskarförteckningen lämnas också.

I Släktforskararen nr 10 1984 skriver Björn Isheden om Norrviks och Klenshyttans historia, Torsten Berglund och Anders Winroth om Västerbergsslagens bonderiksdagsmän med början på 1600-talet och Carina Erikson om en vecka på Emigrantregistret i Karlstad, där hon varit som pryoelev. Hon redovisar bl a kortfattat vad som finns där. Ett personregister till bladets första 10 num-

mer medföljer.

Släkthistoriskt Forum nr 4 1983 inleds med ett stort reportage från släktforskardagarna i Stockholm i september - dock kanske sedda i ett något rosenfärgat skimmer. Att använda datorer i släktforskningen anses tydligen i Göteborg fortfarande vara något lekfullt - man får vara glad över att man ännu inte betraktas som någon gammal stofil. Stavning av förfädernas namn (se SFN nr 5 sid 6, Vilken stavning skall jag använda för förnamn från 1700-talet) tas nu upp av Anders Winroth med ett inlägg, där han anser att stavningen skall göras nysvensk och namnformen för den vuxne användas. Problemen vid personregister till äldre handlingar berörs inte. En artikel handlar om Emigrantinstitutet i Växjö. En lång rad recensioner avslutar. En notis tar upp ett förslag från Glava om en "släkstens dag".

Släkthistoriskt Forum nr 1 1984 tar upp människorna man inte skriver om, släkterna man inte forskar i. Man vill skapa förståelse för att även dessas historia också är viktig. I numret tas upp folk i fängelser, skarprättare och nattmän, salpetersjudare, sockenlappar och resandesläkter. Håkan Skogsjö, Adam Heymowski och Bo Lindwall tar upp resandesläkter, Ingvar Svanberg sockenlappar, Ulf Andersson och Håkan Skogsjö skarprättare, Thomas Jonsson salpetersjudare samt Gunilla Nordström och Håkan Skogsjö folk i fängelser.

Släktposten nr 5 1983 innehåller artiklar om hembygdsforskningens mål och medel, om bouppteckningar som källa och om släktkontakter, den senare med rubriken "När Per kom var det roligt". Släktforskarförteckning påbörjas med 6 forskare.

I Släktposten nr 1 1984 talas bl a om kyrktagning. Släktforskarförteckningen fortsättes nu med 7 forskare.

I Släktposten nr 2 1984 tar Wilborn Ågren upp det lilla ordet "gado", som han hittat efter ett kvinnonamn; Annika Mårtensdotter. Vet någon vad det är? Släktposten har svaret. I övrigt redovisas några böcker med lokalhistoria, det göteborgska emigrantprojektet mm. Vårutflykten skall gå till Östergötland.

Släktposten årgång 6 nr 3 1984 är ett jubileumsnummer - Nässjöföreningen tillkom 1974. Förutom en tioårskrönika innehåller numret några reflesioner från Wilhelm Ågren - initiativtagare till föreningen - samt en artikel av Josef Rydén, som pläderar för ett ökat samarbete med hembygdsforskarna - på sikt samgående. I övrigt skriver Carl Gustav Collin om några soldatöden och Gösta Framme om "en arvegård".

Släktspejaren nr 1 januari 1984 förtäljer bl a att man nu äntligen funnit en firma, som säljer ABC 80. Priset är 5000 mk. Man skall beställa program DISGEN (men för DISGEN behövs även diskettenhet). I övrigt berättas om aktiviteterna i den nya föreningen. Medlemsbladet har tryckts i 700 ex. Ett långt referat lämnas från Åke Sundelins artikel i SFN nr 15.

Släktspejaren nr 2 februari 1984 redovisar bl a ett brev från Californien, som inkommit i emigrantprojektet.

Släktspejaren nr 3 mars 1984 redovisar två datorkurser som Göran Berglund gått på. I den första deltog tre man från föreningen. På denna kurs fanns endast en dator för de 21 deltagarna. I den andra kursen, som gick på Vasa handelsläroverk, hade man en dator per deltagare - dels arbetade man med terminal till en Eclipse-dator och dels - mer orienterande - med en IBM persondator. I en artikel tas upp salpetersjudning. I övrigt tas under rubriken samhörighetskänslan upp en träff i Närpes.

Släktspejaren nr 4 april 1984 har bl a en artikel om Korsholms slott. Göran Berglund berättar om hur hans intresse för släktforskning väcktes. I övrigt något om en släkt Rönnholm från Jungsund, något om Gustav II Adolf mm.

Södertäljeprobanden nr 44 januari 1984 annonserar omorganisation av föreningsarbetet med uppdelning på en rad grupper. Bland dessa är en datagrupp. Datoranvändningen beskrivs där som "ett bland de moderna påhittet". Överenskomelse har träffats mellan Västerås och Södertälje släktforskarklubbar om en viss jourtjänst, så att en enkel uppgift på mikrofilm för Västmanland lätt skall kunna fås av en Södertäljebo från Västerås och tvärtom. Således ett begynnande samarbete som innebär avlastning på filmförmedlingen biblioteken emellan. Nr 45 av Södertäljeprobanden

är ett specialnummer som innehåller Tälje-anor av Bo Lindwall.

Södertäljeprobanden nr 46 februari 1984 innehåller bl a en rapport från Emigrantregistret i Karlstad. I serien om landsarkiv har man kommit till Vadstena. Det vänliga och positiva bemötande man som släktforskare får i Vadstena betonas. Det sägs också att man har stor nytta av den mängd register /kyrkböcker/ som finns på platsen. Det borde dock kanske påpekas att personregister till kyrkböcker saknas med något enstaka undantag, se SFN nr 3, som ger en totalredovisning av personregister till kyrkböcker för hela landet.

Södertäljeprobanden nr 47 mars 1984 har i serien svenska landsarkiv kommit till Uppsala. Bl a påpekas bristen på register vid detta arkiv och begränsningen av antalet volymer, som kan beställas på en dag - 30 st. Det senare antalet anser man inte ens räcker för en normal arkivdag. (Jmfr dock medelantalet volymer per besökare i Uppsala och andra arkiv i detta nr av SFN sid 13)

I Södertäljeprobanden nr 48 maj 1984 startas en serie "mitt system är bäst", där släktforskare får berätta om hur de löst praktiska problem i släktforskningen. I detta nr presenteras en blankett för arbete med husförhörslängder. I övrigt ges bl a en presentation av DIS, som avslutas med "vi kommer säkert få anledning höra mera om DIS". Bilagt är en förhandsupplaga maj 1984 av Södertäljeforskarnas Forskarförteckning. Den omfattar 70 av föreningens 146 medlemmar.

VSBF nr 1 januari 1984 innehåller förutom årsredogörelse och medlemsförteckning ett referat från ett föredrag av Jan Forsberg om "Släkten Klockars i Malax".

VSBF nr 2 februari 1984 har fått ny redaktör: Hans Söderlund. Clas-Erik Vester skriver om sex organister var-till kommer en artikel om "Tullnären" Bengs samlingar. Ordf i VSBF är Gunnar Nybond.

I VSBF nr 3 mars 1984 skriver bl a Claes Erik Vester om Olof Carlings härkomst. Denne var professor i lantbruksvetenskap, utnämnd 1817.

Västgöttagenealogen nr 2 1983 innehåller tre forskarporträtt - Herbert Johansson, Gunnar Sandh och Tony Högsta presenterar sig. Ruth Hallenius skriver om Landsbrona-släkten och Lennart Jacobsson recenserar en nyutkommen släktkrönika om Ätten Kafle. Ätten troddes utslocknad men en ättling på manssidan har spårats till Dalsland. Lennart Andersson berättar om forskning i Marks härad. Frågelåda, filmförmedling, annonsruta mm finns också.

Västgöttagenealogen nr 1 april 1984 innehåller två forskarporträtt - Karl Gustaf Mattsson och Gösta Jungmalm. Upprop om ett emigrantforskningsprojekt, i vilket man söker emigranter från namngivna socknar, finns. Det är undertecknat Falbygdens emigrantforskare/Ted Rosvall. I övrigt finns en artikel om grafologi, en om en nytgåva av Warholms herdaminne mm. Medlemsantalet i föreningen är nu 642.

Ätt och Bygd nr 2 november 1983 redovisar nyheter från Piteå bibliotek samt startandet av den nya föreningen i Kalix.

I Ätt och Bygd nr 3 mars 1984 skriver Ulf Sjödin om Piteå för 200 år sedan. Rubriken "Jag en släktforskare" har tagits upp och Sonja Lundkvist presenterar sig. I övrigt får man bl a veta att mikrofilmsrummet i Piteå bibliotek kommer att hållas öppet från kl 0800 på morgonen för forskare.

ÖGF-lövet heter det nya lilla medlemsblad som Elisabeth Thorsell startat för ÖGF. Väsentligen är det kallelser till möten och temakvällar, som nu utformats som medlemsblad. Lövet skall komma ut 2 gånger om året.

PO

+ + + + +

GENEALOGISKA FÖRENINGENS BUDGET

I SFN nr 15 kommenterar signaturen PO under Pressgrannar på sid 15 GF-aktuellt nr 56 och särskilt GF budget för 1984. Han konstaterar att löner, arvoden och sociala avgifter kostar föreningen 390.000 kr och frågar vad medlemmarna får för dessa pengar.

Så här ser jag som GF ordförande på

frågan. Enskilda medlemmar kan naturligtvis ha sin egen uppfattning.

På budgetens intäktssida finner man posten länsarbetsnämnden ("AMS") på 300 000 kr. Av de 390 000 beräknas alltså GF få tillbaka ca 300 000 kr. Det beror på att föreningen har fem s k anställda med lönebidrag, innebärande att länsarbetsnämnden betalar 90 % av löner med bikostnader. GF är dock arbetsgivare och förskotterar löner och sociala avgifter. Det tar några veckor innan det kommer pengar tillbaka.

POs fråga bör alltså gälla 90 000 kr, även det ganska mycket pengar.

Av dessa 90 000 kr går 30 000 till de 10 procenten av de lönebidragsanställdas löner mm, resten främst till kanslichef och bibliotekarie, ingenting till styrelsen.

Vad får då medlemmarna för de 90 000 kronorna? Jo, bl a:

GFs expedition hålls öppen varje vardag (1983 utnyttjat av mer än 5000 besökare, dvs i medeltal 20 per dag).

Det svarar i teleforen på kontorstid, och det är lätt att konstatera vid ett besök, att det är en service som utnyttjas (nästan till personalens förtvivlan ibland).

Flera hundra brevskrivare eller telefonerare får svar varje år, ofta genom kopior av boksidor eller registerkort e d ur samlingarna.

Samlingarna med register o d hålls (nödtorftigt) i sådant skick, att forskare kan utnyttja dem.

Nyförvärv registreras och sorteras in på plats, så att de blir tillgängliga och donatorer får tack för sina gåvor (rör sig om många varje vecka).

Flera hundra beställare av böcker och blanketter o d får varje år sig tillsänt vad de önskar (betalas dock inte helt från löner och arvoden, en viss vinst tas ut i priserna).

Klippsamlingen byggs på successivt (bekostas huvudsakligen via lönebidragen).

Därutöver sköts naturligtvis en mängd utåt mindre synliga men ändå nödvändiga

sysslor av de anställda och arvoderade såsom medlemsregistrering, fakturering, bokföring, utsändningar mm, sysslor som för en förening med nära 5000 medlemmar blir litet för omfattande för att ordnas på styrelsemedlemmarnas fritid.

Utsändning av Släkt och Hävd mm några gånger per år (ett mindre lastbilslass varje gång) sköts däremot till ganska stor del av inkallade, frivilliga medlemmar (som bjuds på kaffe som erkänsla).

Vi hoppas att DIS skall växa, så att även den föreningen så småningom skall drabbas av motsvarande problem.

Med vänliga och glada hälsningar

Erik Thorell

Varmt tack för Ditt vänliga inlägg och Din välgångsönskan för DIS. Problemen, som Du antyder är vi inte rädda för.

Det är roligt att få konstatera att även en små rader inuti SFN läses noggrant.

Det är intressant att av inlägget få se hur mycket medlemmarna faktiskt får för sina 90 000 kr. Men anser inte "AMS" att man genom att ge föreningen 300 000 kr, visserligen specialdestinerade till vissa löner, ger föreningen ett bidrag till verksamhetensom bör komma medlemmarna tillgodo. Och något får väl medlemmarna även för dessa pengar? Det är ju faktiskt ett rejält bidrag.

Av inlägget framgår att förutom det dagliga slitet att ge medlemmarna svar på frågor mm så är det två långsiktiga projekt som GF satsar på nämligen att bygga upp sina samlingar av böcker, släktutredningar mm samt att bygga ut sin klippsamling med personalnotiser ur stockholmstidningarna Svenska Dagbladet och Dagens Nyheter. Båda dessa projekt är stora och tar förmodligen ganska mycket resurser i anspråk.

PO

+ + + + +

STOCKHOLMSSPALTEN

Den 16 januari var tre medlemmar från vår styrelse uppe i Stockholm och visade och demonstrerade DISGEN samt berättade för de mera datorkunniga om programmets uppbyggnad. Mötet var i SFN utlyst som ett möte för Stockholms datagrupp bestående av DIS-medlemmar och dataintresserade GF-medlemmar, medan mötet i GF-aktuelltt var utlyst som ett möte DIS och SSGF i samverkan. Varken ordf i DIS eller SSGF var orienterade om denna samverkan före publiceringen i GF-aktuelltt. I senare GF-aktuelltt - april 1984 anges att det var enbart SSGF som var arrangör. När vi från DIS kom till mötet framgick det klart att SSGF styrelsemedlemmar inte ansett att det var deras möte och därför inte ställt upp. De enda som ställde upp var vår gamle vän och kumpen Curt Sederlin samt DIS-medlemmen Jan Christer Strahlert. Curt Sederlin hade fått hjälp av sina närmaste, som ordnat datorerna samt demonstration av BASIC-kurs på dator. Curt hade även med några släktutskrifter, som han själv gjort med DISGEN. Jämte demonstrationen av DISGEN och BASIC-kurserna visade vår medlem från Karlstad - numera Stockholm - Ulf Hagevald de släktforskningsprogram han åstadkommit på sin Apple. Mycket stort intresse väckte Åke Sundelins föredrag om släktforskning med ABC 80 och DISGEN. Han berättade mot bakgrund av ett års erfarenheter från användning av DISGEN. Anslutningen till mötet var stor - omkring 90 stockholmare mötte upp.

Veckoslutet 21-22 januari hölls en kurs i DISGEN i Kärrtorps gymnasium i Stockholms södra förorter. Aderton deltagare ställde upp, två per komplett apparat ABC 80. Från DIS styrelse ställde tre man upp som instruktörer.

Sedan har arbetet i Stockholms datagrupp gått vidare. Enligt artikel i GF-aktuelltt nr 59 har arbetsgruppen sänt ut en enkät till alla kända släktforskarföreningar i landet för att få en uppfattning om datorintresset och möjligheterna till kontakt och samarbete i datorfrågor. Där meddelas också att om det skall bli en satsning i Stockholm måste det bli på den australiska datorn Microbee. I en i mars från arbetsgruppen, nu kallad arbetsgruppen "Data-intresse", utsänd skrivelse anges att ambitionen bl a är "att försöka få till stånd en standard inom släktforskning på data". I samma nummer

av GF-aktuelltt redovisas att GF tillsatt en arbetsgrupp bestående av Elisabeth Thorsell och Jan Christer Strahlert - båda DIS-medlemmar - som skall se på GF roll i datafrågor.

Jag tycker att vi i DIS gjort vad vi kunnat för att presentera DISGEN för våra Stockholmsmedlemmar och andra intresserade i stockholmsområdet och därmed försökt skapa en grund för en Stockholmsavdelning av DIS. Många av våra Stockholmsmedlemmar använder också DISGEN sedan en lång tid tillbaka. Den utveckling de styrande inom arbetsgruppen "Data-Intresse" i Stockholm nu slagit in på innebär att man inte godtar DISGEN och ABC 80 och nu går in för en ny utvecklingslinje, vars konsekvenser man ännu bara kan spekulera i, men som innebär splittring och kan leda fram till en hård konkurrenssituation - om man nu i Stockholm lyckas få fram något användbart program.

Detta hindrar inte att vårt intresse för att hjälpa våra Stockholmsmedlemmar om de önskar sluta sig sammans för inbördes stöd i en lokalavdelning, fortfarande står fast. Som utgångspunkt för vidare diskussion om en Stockholmsavdelning har vår styrelse föreslagit att de regler som ABC-klubben i Stockholm publicerat för sina lokalklubbar skall gälla som utgångspunkt för fortsatta diskussioner.

PO

* * * * *

FELAKTIG INFORMATION I JIS-nytt.

I JIS-nytt nr 18 april 1984 står att SSGF tillsammans med DIS tillsatt en arbetsgrupp DATA-INTRESSE. Av ovanstående framgår att vi i DIS inte har något organiserat samarbete varken med SSGF eller arbetsgruppen "DATA-INTRESSE". Den senare går sina egna vägar på dataområdet.

PO

SLÄKTFORSKNING I TIDEN

I vår skrift "Släktforskning i tiden med DIS", som kom ut i höstas skrev jag bl a att GF i Stockholm tog initiativ till framtågning av läsapparat med god kvalitet till ett för den enskilde rimligt pris. Jag grundade detta bl a på vad som står i GF-aktuellt nr 10 och 11 från april resp maj 1976. Där - i nr 10 - står nämligen att "Vidiologen tillsviðare skall marknadsföras av GF och att apparaten är en - efter idé från GF - modifierad och utrustad version av en sedan flera år välkänd, svensktillverkad bildbandsprojekt r för professionellt bruk! I nr 11 sägs att "GF lät efter en egen idé och i samarbete med en tillverkare av optisk apparatur konstruera den nya läsapparat Vidiolog, som började tillverkas i slutet av maj i år! Citaten motiverar klart min skrivning att GF i Stockholm tog initiativ till framtågning av läsapparat.

Nu är det emellertid så att den som tog fram apparaten och som tydligen först efter hårt motstånd lyckades övertyga GF styrelse om att satsa på apparaten var Arvid Lundbäck. Därför bör naturligtvis han hedras, dels för hans initiativ och dels för att han lyckades övertyga GF ledning att satsa på en läsapparat för släktforskarna. Den har gjort det möjligt att läsa filmer även i hemmet och därmed underlättat släktforskningen för många forskare.

Jag hoppas att vår skrift varit av värde för åtminstone några. Den har omnämnts i Släktspejaren nr 1 1984 och i Personalhistorisk tidskrift nr 2 1983. Från Linköpings länsbibliotek rekvirerades snabbt nio exemplar. Även GU i Göteborg var intresserade och hörde av sig genom Håkan Skogsjö och fick ett ex. Skriften sändes senare ut till alla våra medlemmar. Upplagan är nu slut men förhoppningsvis kommer den i ny upplaga under året.

PO

* * * * *

FRÅGA MERA

ALLMÄNT OM SLÄKTFORSKNING

I denna spalt kommer att tas upp frågor från läsarna om hur man släktforskar samt vilka källor som finns och var. Rena efterlysningar av personer skall ej tas upp här. Det finns så många andra spalter för sådant, men om intresse finns kan vi ta upp det som en separat frågespalt. I brev och per telefon har jag fått några frågor att börja med.

Fråga: Vilket är senaste utgåvan av filmförteckningen för Östergötland? Finns inga filmer på domböcker på länsbiblioteket i Linköping? Frågan kommer från Malmö.

Svar: Filmförteckningen består av tre delar. Del 1 gäller kyrkböcker fram till senare delen av 1800-talet. Del 2 gäller i huvudsak husförhörslängder från senare delen av 1800-talet samt SCB avskrifter av födelse-, vigsel- och död- samt husförhörslängder 1860-1890 samt handlingar från Riks- och Krigsarkiven. Del 3 gäller födelse-, vigsel-, död- och husförhörslängder från senare delen av 1800-talet samt domböcker och bouppteckningar. Mina exemplar är daterade: 2 rev uppl 1979 (del 1), 1974 (del 2) och 1976 (del 3). Senare har nytryck skett av del 2 (1980) och del 3 (1981). Del 1 har kommit ut i 3 rev upplagan (1983). I denna har tillkommit några församlingar i Kalmar län, Hannes (J1148-1151), Gärdserum (J1132-1135) och Östra Ed (J1096-1099). Alla tre delarna kan fås från biblioteket i Linköping för sammanlagt 33:25 inkl nya portot och postförskottsavgift. Domböckerna upptar mindre än en sida i del 3. Förteckning över de filmrullar av domböcker för Östergötland som finns på riksarkivet finns i biblioteket i Linköping. Det är fråga om tusentals rullar, men de finns således inte på länsbiblioteket i Linköping.

Fråga 2 Hur får man rätt på adresser till pastorsexpeditioner. Frågan kommer från Örebro.

Svar: Troligen finns någonstans centrala förteckningar över pastorsexpeditioner med adresser. Men det går att klara sig även utan dessa. Jag har själv gjort så att jag först lokaliserat församlingen i kartboken "Sverige i 32 kartblad" utgiven av Generalstabens litografiska anstalt 1916. Detta är en

utmärkt atlas med ett utförligt ordsregister. När jag vet var församlingen ligger har jag gått på aktuell del av telefonkatalogen, där man i yrkesregistret har rubriken pastorsexpeditioner, vilket givit adressen. Så småningom samlar man på sig ett antal adresser, vilket förenklar arbetet. Detta är som jag har gjort. Säkert finns det andra som kanske har hittat på bättre sätt. Skriv i så fall en rad.

Fråga 3. Finns litteratur från socknarna Skeda, Vårdsnäs, Björkeberg, Västerlösa, Kaga och Veta, som beskriver hur folket haft det i dessa socknar under 1700 och 1800-talet. Fråga från Medelpad.

Svar: Troligen finns ganska mycket litteratur, men jag har inget på min bokhylla. Är det någon som kan hjälpa mig så återkommer vi i nästa nummer med ett utförligt svar.

PO

FRÅGA MERA

DATORN I SLÄKTFORSKNINGEN

Några frågor har ännu inte kommit till spalten men då och då kommer brevfrågor som kan ha intresse för många fler än den frågande. Några sådana skall jag börja med.

Fråga: Då jag anskaffat Commodore 64 (VIC 64) med skrivare GP100VL Scikoska och diskettenhet VIC 1541 (plats för en diskett) vill jag gärna veta

1. Kan jag använda DISGEN ?
2. Är det andra i DIS som har motsvarande dator ?

Frågan kommer från Danmark.

Svar: Som svar på den första frågan vill jag säga att det är troligen fullt möjligt att föra över DISGEN-programmen till denna dator, men att man bör ha två diskettenheter. Det är emellertid ingen som ännu fört över programmen och det är ett ganska stort arbete. Vi själva har ingen VIC 64 tillgänglig. VIC 64 baserar sig på en annan processor än ABC 80 nämligen MOS 6510 i stället för Z80. Den andra frågan kan jag inte för dagen svara på utan får vädja till de som har VIC 64 med diskettenhet att sända en rad till mig.

Enligt den undersökning som gjordes hösten 1982 var det ingen bland medlemmarna som hade VIC 64.

Fråga 2. Jag har en baskurs i ADB på ABC 80 och en kort kurs hos Woniama Data på Sony 1000 för medicinsk databehandling. Woniama tycks ha mutat in den medicinska delen för sig eller försöker i alla fall ta över den sektorn. Ingen annan stans får jag den medicinska service, som de kan ge, vilket alltså väger över vid datorval - primärt bör man ju välja dator efter mjukvaran. Nu är frågan - kan jag genom DIS få DISGEN i textutskrift så att jag kan modifiera det för en annan dator än ABC 80 ? Fråga från Västergötland.

Svar: Det går bra att få DISGEN i textutskrift. Vänd Dig till Lars Blomberg, så ordnar han detta. Frågan är bara om Du är hjälpt med en textutskrift. Det kräver ganska mycket att föra över ett program som DISGEN till en ny dator. Vi har själva hittills dragit oss för att föra över programmet till mer än ABC 802, som är ganska lik ABC 80. Bara detta tog 60 - 70 timmars arbete för den som väl kände DISGEN. Men kanske måste vi tänka om här. Vi har diskuterat överföring till CPM, vilket kanske finns till Din maskin ?

Fråga 3. Kan man skriva ut en ansedel med DISGEN ? Fråga från Linköping.

Svar: Med programmet Släkt2a och utskrift av 1 generation får man i princip ut en ansedel. Något särskilt program för utskrift av enbart ansedel i särskilt för denna lämplig form finns inte idag, men kan säkert tas fram. Man får då se över vilka uppgifter som skall tas med, hur uppställningen skall vara etc.

Jag hoppas på flera frågor.

PO

+ + + + + + + + + + +

ETISKA REGLER FÖR SLÄKTFORSKARNA

Vilka etiska regler gäller för släktforskarna idag ? Hur hanterar vi de uppgifter vi får från SCB och för vilka en 70-årig sekretessgräns gäller ? Publicerar vi dessa uppgifter

utan vidare i an- och släkttavlor eller vad gör vi? Hur betar vi oss vad gäller dödsorsaker? När jag i en recension för något år sedan tyckte att dödsorsaker kanske inte borde tagits med i en sammanställning fick jag direkt en kommentar till min recension från författaren, som angav att han som förebild hade Svenska Släkter, som utkom i slutet av 1940-talet och där var dödsorsaker medtagna. Hur skall vi behandla personnumren? Jag fick nyligen ett inbetalningskort från GF i Stockholm, där mitt personnummer var angivet. Jag vet inte om jag lämnat ut det till GF - jag brukar undvika att lämna personnummer, då det inte är nödvändigt och jag kan inte inse att det är nödvändigt för en ideell förenings bokföring. När nu datorerna alltmer kommer in i bilden kommer nya frågor upp. Hur gör vi med disketter med uppgifter om nu levande personer? Kan vi låta någon annan släktforskare direkt kopiera dem? Frågorna är många och jag tror det är dags att ta upp dessa frågor och få något på pränt. Finns det någon annan bland våra medlemmar som är intresserad av att ta upp detta och kan hjälpa till? Jag tror det är nödvändigt att flera personer med olika bakgrund och miljö kommer samman och diskuterar dessa problem innan något fästs på papper.

PO

+ + + + + + + + + +

KARL H MOHLIN DÖD

En av våra första finländska medlemmar Karl H Mohlin, avled för någon tid sedan. Han var med på den första kursen i DISGEN, som vi genomförde och jag minns honom för hans stora intresse att lära känna det nya och den vänlighet han visade. Han tillhör de människor man kommer ihåg.

PO

+ + + + + + + + + +

ÖSTGÖTA-EMIGRANTER 1851-60

Den emigrantförteckning som jag för några år sedan skrev med emigranter från Östergötland 1851-60, var en avskrift av de listor som länsstyrelsen

skulle skicka in till Statistiska Centralbyrån. Den förteckningen var enbart ordnad efter utvandringsår.

Muhåller jag på och registrerar den på min dator och kommer då att kunna ta fram listor t e över alla emigranter från en viss socken eller alla med ett visst namn. Om det är någon av SFN läsare som önskar sig en sådan lista så skriv till Elisabeth Thorsell, Nitaregatan 9, 582 66 Linköping. Men observera att inte alla sökte pass hos länsstyrelsen.

Elisabeth Thorsell

+ + + + + + + + + +

330 KR FÖR ATT BYTA SÄKRING PÅ ABC80

I höstas fick jag ett fel på min ABC 80, som yttrade sig i att jag inte kunde påverka texten på skärmen från tangentbordet. Jag gissade att det var något spänningsfel och lämnade in den till en "Team 100" - handlare här i Linköping med kommentaren att det troligen var ett spänningsfel. Detta antecknades på inlämningskvittot. När jag efter ca en vecka fick hämta ut den fick jag en räkning på 330 kr, vari angavs att man bytt säkring, vilken enligt kvittot kostade 4 kr 50 öre. Arbetet att byta säkring kostade 265 kr. Resterande 50 öre motiverades inte. På fråga om det inte var en orimlig kostnad för utfört arbete fick jag endast kommentaren att man måste ta betalt på detta sätt. Varför man måste göra det fick jag inte veta. Vore detta inte något för ABC-klubben att ta upp så att man kunde skyddas mot sådana affärsmän. Det kan inte heller ligga i Luxors intresse att kunder bemöts på detta sätt. Som väl är har här i staden tillkommit ytterligare en TEAM-100 handlare, så man slipper besvara den andre.

PO

+ + + + + + + + + +

KOMMANDE HÄNDELSE

- 9 maj Datastuga i Linköping kl 1900 DIS
- 12 maj Föreningen "Datateknik för släktforskning" bildas i Finland
- 12 maj Vårmöte i Hagfors. Värmlands SF
- 16 maj Datastuga i Linköping kl 19 DIS
- 23 maj Workshop i Linköping kl 19 DIS
- 24-26 maj National Genealogical Society 4de årliga konferens i San Francisco Cal
- 6 juni Datastuga i Linköping kl 19 DIS
- 13 juni Workshop "Dalsland" i Linköping kl 19 DIS
- 7-10 sept Genealogdagar i Neuss, Västtyskland
- 22 sept Gränsträff mellan Pitebygdens och Skellefte-bygdens släktforskare planeras
- 23 sept Förslag till Släktforskningens dag alt Släktens dag.
- 13-14 okt Andra svenska släktforskar-konferensen i Mariehamn. Arrangör Genealogiska Samfundet. Anmälan senast 15 maj.
- okt 27 DIS årsmöte
- okt 27/28 Preliminärt symposiedagar i Linköping om datorer i släktforskningen DIS.

+ + + + +

UTSKRIFT AV AN- OCH SLÄKTTAVLOR MED DISGEN

För att ge medlemmarna bättre möjlighet att komma in i datoranvändningen och öka medlemskontakten erbjuder sig sekr att ta fram an- och släkttavleutskrift-er till medlemmar. Sänd in underlag till sekr och ange vad Du önskar. För att inte arbetet skall bli helt orimligt för mig vill jag sätta en gräns på max 100 personer. Men för dessa kan jag göra an- eller släkttavlor efter önskan. Jag skulle föreslå att vi arbetar i två omgångar, en rättningsomgång och en slutlig omgång. Den som har sänt in underlaget får i rättningsomgången granska resultatet och införa ev rättelser. Då arbetet är förenat med vissa kostnader föreslår jag en avgift om 1 kr per utskrivna sida samt portokostnader.

sekr

SLÄKT-FORSKAR-NYTT NR 16, APRIL 1984.

Organ för föreningen för datorhjälp i släktforskningen, DIS, Linköping.
 Producent, redaktör och ansvarig utgivare: PO Bergman
 Distributör: Björn Johansson

MEDLEMSAVGIFT I DIS

är för 1984 kr 60. Avgiften betalas in på föreningens postgiro 14033-5. Institutioner och liknande som vill prenumerera betalar 60 kr för medlemsbladet SFN för 1984.

Våra danska, norska och finländska medlemmar uppmanas använda postgirot.

KASSÖREN

uppmanar de som ännu inte sänt inmedlemsavgiften för 1984 att snarast göra detta.

FÖRENINGENS STYRELSE

Ordf Lars Blomberg
 sekr PO Bergman
 kassör Bo Wistrand
 övr ledamöter Björn Johansson
 Sture Bjelkåker
 Rune Stalefors
 Elisabeth Thorsell

FÖRENINGENS ADRESS ÄR

DIS c/o Bergman, Hjortronvägen 89, S 590 54 Sturefors. Tfn 013/52693.

Ifråga om datorprogrammen tag direkt kontakt med Lars Blomberg, Ärenprisvägen 111, S 590 62 Linghem. Tfn 013/70458

I fråga om kurser tag direkt kontakt med Bo Wistrand, Löfsättersvägen 5, S 585 90 Linköping. Tfn 013/129040.

SLÅ VAKT OM DIS

Sista manusdag till nästa nummer är 1 juni 1984.

Meddelandet färdigskrivet på stencil 1984-05-02.

UR INNEHÅLLET:

DISGEN-kurs i Stockholm	2	Korta notiser	23
DISGEN per flyg	3	DISGEN innanför skalet av Björn Johansson	26
Vårens program i Linköping	3	Släktforskning i Borås	28
Symposiedagar i Linköping ?	3	Forskarförteckningar	29
Användarrapport DISGEN	5	Lantmäteriet puffar för sina kartor	29
Kyrkböckerna berättar	8	Pressgrannar	30
Nya riktlinjer för biblioteken	10	Genealogiska Föreningens budget av Erik Thorell	33
Skarpt angrepp på svenskt arkivvåsen	11	Stockholmsspalten	35
ABC 80	15	Släktforskning i tiden	36
Smådatorer prisjämförelse	15	Fråga mera	
Jag och min VIC 64 av Elisabeth Thorsell	16	Allmänt om släktforskning	36
Släktforskningsprogram för andra datorer av Elisabeth Thorsell	17	Datorn i släktforskningen	37
Från Skeda i Östergötland till Härnösand av Gustav Ohlsson i Njurunda	18	Etiska regler för släktforskare	37
Vad hade farfar för betyg ? av Elisabeth Thorsell	19	Kommande händelser	39
Antavleregister	19		
Register till material från perioden 1530-1750 av Jan-Christer Strahlert	22		

+ + + + +

VAD ÄR DIS ?

DIS är en självständig, rikstäckande organisation för släktforskare. Den bildades 1980 och har sitt säte i Linköping. Föreningens motto är "Släktforskning i tiden". Verksamheten är i första hand inriktad på datoranvändning i släktforskningen men även allmänna släktforskarfrågor tas upp. Medlemsbladet "Släkt-Forskar-Nytt" ges ut med fyra nummer om året. Det innehåller förutom frågor om datorer och släktforskning även allmänna släktforskarfrågor med bevakning av vad som sker både här hemma och i utlandet. En skriftserie är påbörjad.

Föreningens syfte är enligt stadgarna att undersöka och utveckla möjligheter att utnyttja datorhjälp i släktforskningen och sprida kunskap härom samt i övrigt stimulera svensk släktforskning.

DIS har tagit fram och tillhandahåller program för släktforskning till hemdatorn ABC 80 och ABC 800. Programpaketet DISGEN ger möjlighet att hålla reda på insamlade uppgifter om den egna släkten, ta fram och skriva ut an- eller släkttavlor för dessa samt ta fram person- och Ortsregister till det utskrivna. Programpaketet DISREG ger möjlighet att registrera personuppgifter i kyrkböcker, domböcker mm och ta fram personregister mm för det registrerade.

DIS ordnar kurser för DISGEN och DISREG-användare. I Linköping finns klubblokal - Sandgatan 10 - med tillgång till ABC 80 och inom kort även ABC 802.

Medlemsavgiften är för 1984 kr 60, som kan sättas in på föreningens postgirokonto nr 14033-5 Linköping.

DIS - Föreningen för datorhjälp i släktforskningen
Adress: Hjortronvägen 89, S 590 54 Sturefors, Sverige

Copyright 1983: PO Bergman och DIS.